

RAPORT O STANIE GMINY LISEWO ZA 2024 ROK

Gmina Lisewo
ul. Chełmińska 2
86-230 Lisewo

tel. 56 676 86 14
fax. 56 676 86 14 wew. 32
e-mail: urządgminy@lisewo.com

Bartosz Jaworski
Wójt Gminy
Lisewo

Znajdź nas na Facebooku: Gmina Lisewo oraz na www.lisewo.com

2025-05-30

Wstęp

Szanowni Mieszkańcy,

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym niniejszym przedkładam *Raport o stanie Gminy Lisewo za 2024 r.*

Otrzymujecie Państwo ten dokument już po raz siódmy. Miniony rok był dla mnie czasem wyjątkowo intensywnej pracy i jej podsumowanie pozwolę sobie przedstawić w końcowej części opracowania. Miałem przyjemność pracować z ludźmi z różnych środowisk, od których wiele się nauczyłem. Ich zaangażowanie i profesjonalizm były nieocenionym fundamentem szczególnie podczas pierwszych miesięcy mojej działalności.

Raport o stanie Gminy Lisewo za 2024 r. podsumowuje działalność Gminy Lisewo w tak istotnych obszarach jak np. inwestycje, finanse publiczne, edukacja, ochrona środowiska, czy bezpieczeństwo. Zawiera szereg danych dotyczących realizacji programów i strategii lokalnych. W sposób kompleksowy opisuje też życie kulturalne i wspomina ważniejsze wydarzenia społeczne oraz sportowe. Dodatkowo informuje o wykonaniu funduszu sołeckiego, a także przedstawia pracę rad gmin: poprzedniej i obecnej kadencji. Odnotowuje również zmiany w Urzędzie Gminy w Lisewie oraz te, które zaszły w jednostkach organizacyjnych gminy.

Bardzo zależało mi na tym, aby *Raport (...)* nie tylko czynił zadość ustawowemu obowiązkowi przygotowania go, ale przede wszystkim, aby stanowił narzędzie dialogu i podstawę do refleksji. Dlatego nie traktuję go wyłącznie jako źródło wiedzy o stanie naszego samorządu, a raczej jako punkt wyjścia do rozważań nad kierunkiem rozwoju gminy.

Mając nadzieję na konstruktywną dyskusję na czerwcowej Sesji Rady Gminy Lisewo polecam Państwu serdecznie lekturę tego dokumentu. Nie ukrywam, że liczę na aktywny udział Mieszkańców w debacie. Zapewniam, że wnikliwie i z uwagą wysłucham każdej opinii.

Dziękuję za dotychczasowe zaufanie i każde dobre słowo.

Wójt Gminy Lisewo

Bartosz Jaworski

Lisewo, dnia 30 maja 2025 r.

Spis treści

WSTĘP	2
I. INFORMACJE OGÓLNE	4
I.1. Lokalizacja	4
I.2. Ludność	5
I.3. Bezrobocie	8
I.4. Działalność gospodarcza	8
II. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCJE	9
II.1. Budżet	9
II.2. Inwestycje	11
III. FUNDUSZ SOŁECKI	16
IV. REALIZACJA STRATEGII I PROGRAMÓW	19
IV.1. Strategia Rozwoju Gminy Lisewo 2017- 2030	19
IV.2. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	21
IV.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lisewo	21
IV.4. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego	22
V. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY	23
VI. DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH GMINY	26
VI.1. Gminne Usługi Wodno-Kanalizacyjne w Lisewie	26
VI.2. Centrum Usług Społecznych w Lisewie	28
VI.3. Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie	31
VI.4. Gminna Biblioteka Publiczna w Lisewie	32
VI.5. Szkoły	35
VI.6. Zakład Aktywności Zawodowej w Drzonowie	37
VII. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	40
VII.1. Ochrona środowiska	40
VII.2. Ochotnicze Straże Pożarne	44
VII.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	46
VII.4. Sport	49
VII.5. Wydarzenia kulturalne i społeczne	54
VII.6. Zmiany w Urzędzie Gminy w Lisewie	59
PODSUMOWANIE	61

Miejscowość gminna Lisewo posiada dobrze rozbudowaną sieć sklepów oraz zakładów usługowych. Z bazy tej korzystają nie tylko mieszkańcy, ale także osoby z sąsiednich gmin i powiatów.

Źródło: Pixabay.com

Gmina Lisewo ma częściowo charakter rolniczy. Użytki rolne stanowią 88% jej powierzchni, jednak mieszkańcy nie utrzymują się wyłącznie z rolnictwa. Przeważają tu gospodarstwa indywidualne o średniej powierzchni 11,5 ha, a w uprawach dominują zboża oraz rzepak. W hodowli najwyższy odsetek zajmują trzoda chlewna i bydło. Gleby klas III i IVa stanowią 60 % areału gminy.

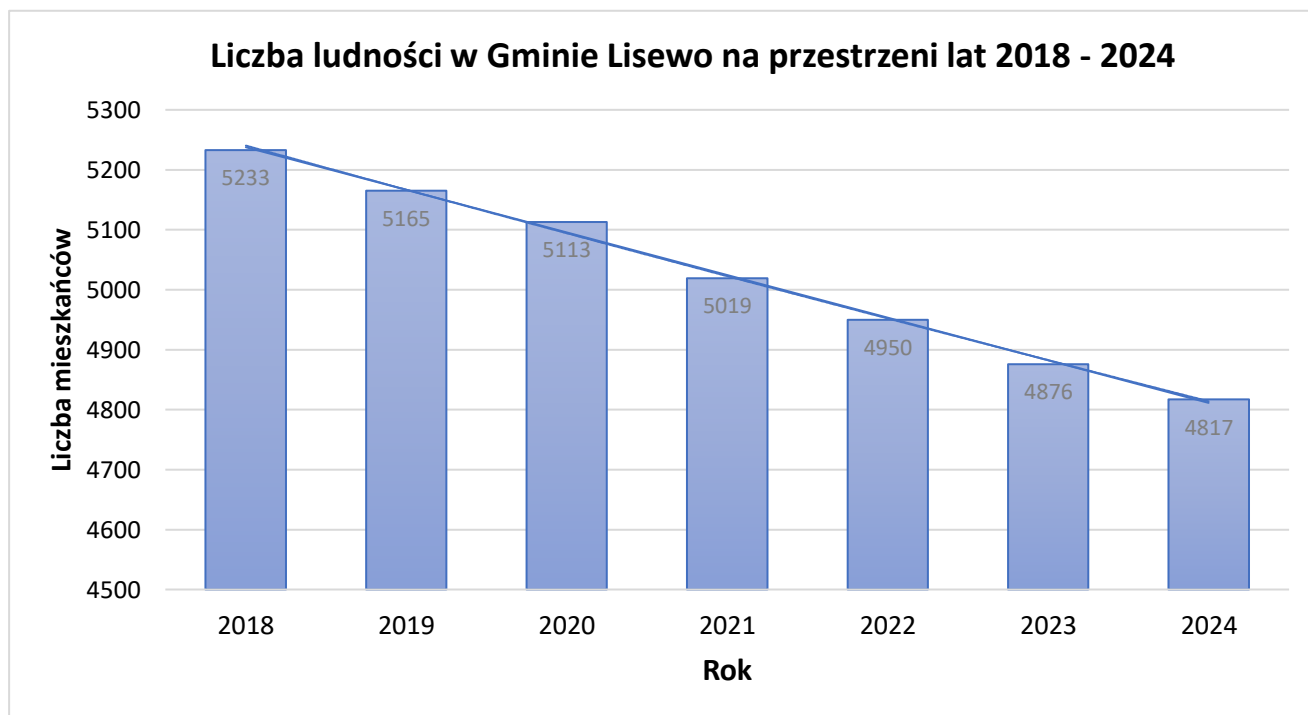
I.2. Ludność

Według stanu na 31 grudnia 2024 r., liczba ludności Gminy Lisewo wyniosła 4817 osób, z czego 50,2 % stanowiły kobiety, a 49,8 % mężczyźni.

Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach (stan na dzień 31.12.2024 r.):

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
1.	Bartlewo	229	109	120
2.	Błachta	95	45	50
3.	Chrusty	107	59	48
4.	Drzonowo	120	55	66
5.	Kamlarki	175	81	93
6.	Kornatowo	324	159	165
7.	Krajęcín	83	38	45
8.	Krusin	272	127	145
9.	Linowiec	189	103	86
10.	Lipienek	306	146	160
11.	Lisewo	1561	815	746
12.	Malankowo	260	132	128
13.	Mgoszcz	383	199	184
14.	Piątkowo	103	51	52
15.	Pniewite	326	166	160
16.	Strucoń	87	41	46
17.	Tytlewo	111	55	56
18.	Wierzbowo	86	38	48
	Gmina	4817	2419	2398

Źródło: Ewidencja Ludności Urzędu Gminy w Lisewie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ewidencji Ludności w Lisewie.

Powyższy wykres przedstawia niepokojący trend - liczba mieszkańców Gminy Lisewo systematycznie zmniejsza się na przestrzeni ostatnich lat. W 2024 roku spadła ona o 59 osoby. Powstrzymanie tego zjawiska będzie wielkim wyzwaniem dla samorządu.

Gęstość zaludnienia w Gminie Lisewo w latach 2018 - 2024

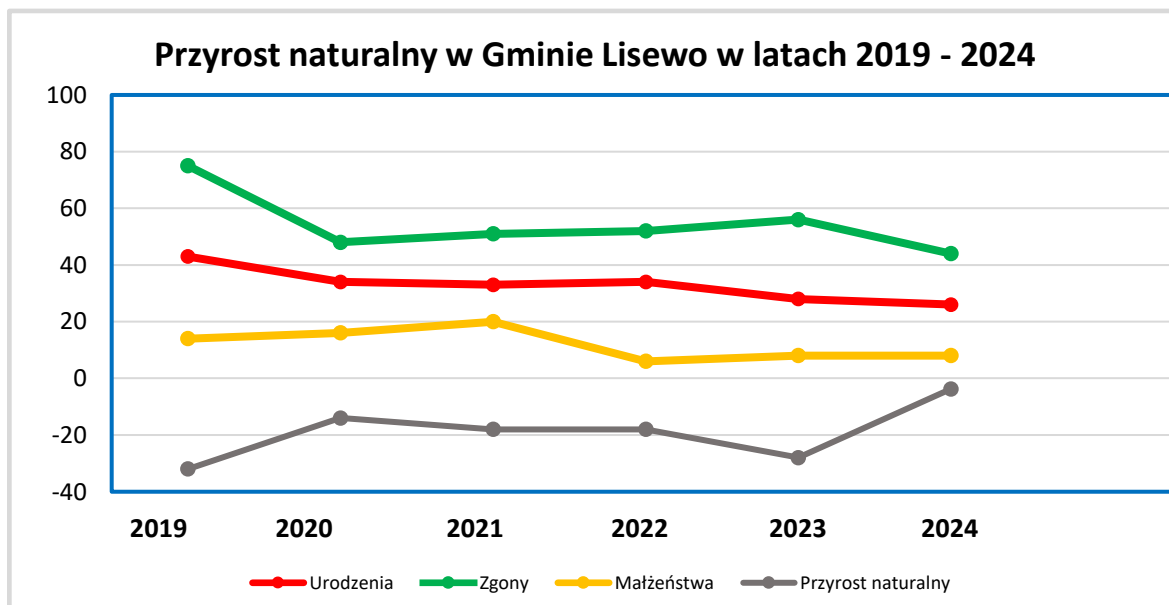
Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wartość	61	60	60	59	58	57	56

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS oraz Ewidencji Ludności UG.

Regularnie spada także gęstość zaludnienia w Gminie Lisewo. Na powyższą sytuację składa się przede wszystkim ujemny przyrost naturalny oraz migracja ludności. Odpływ mieszkańców przez lata spowodowany był brakiem możliwości osiedlenia się na sporej części gminy. To kolejny wieloletni trend, który należałoby zahamować i podjąć działania zmierzające do zwiększenia liczby ludności na terenie Gminy.

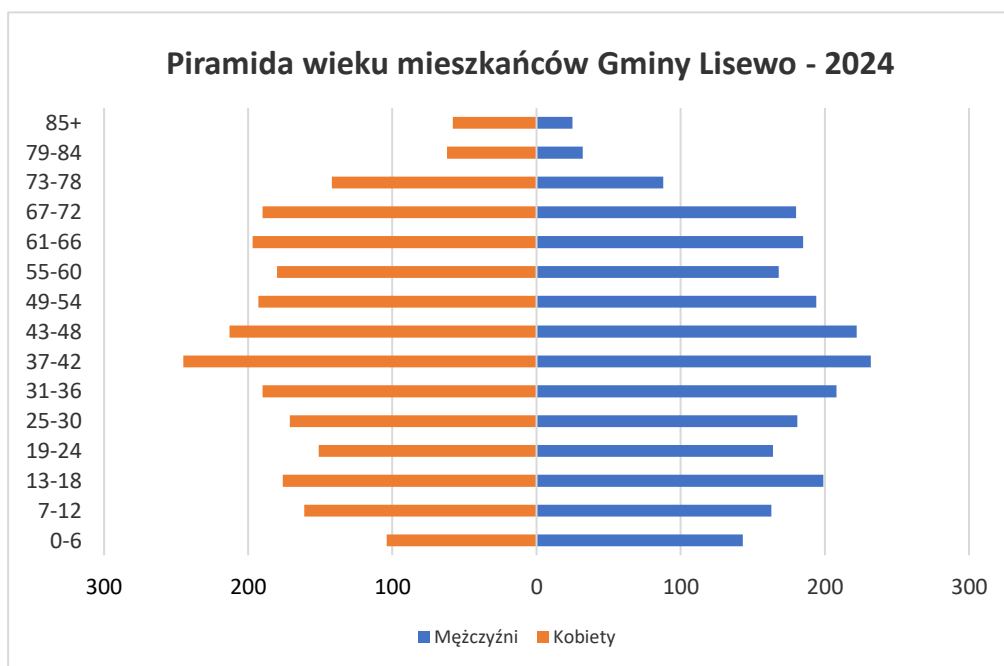
Dane statyczne z Urzędu Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności za 2024 rok:

- Liczba urodzeń: 26.
- Liczba zgonów: 44.
- Liczba osób, które zawarły w 2024 związek małżeński: 30.
- Jubileusz „Złotych Godów” tj. 50 –lecia pożycia małżeńskiego obchodziło 16 par.
- Najstarszy mieszkaniec w 2024 r. ukończył 100 lat.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ewidencji Ludności Urzędu Gminy w Lisewie.

Gmina Lisewo kolejny rok z rzędu utrzymuje ujemny przyrost naturalny. Dodatkowo w 2024 roku liczba zawartych małżeństw w Urzędzie Stanu Cywilnego w Lisewie wyniosła tyle samo co w roku poprzednim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ewidencji Ludności.

Na podstawie danych za 2024 r. możemy stwierdzić, że Gmina Lisewo w dalszym ciągu prezentuje typ zastojowy, ponieważ piramida przyjmuje kształt zbliżony do dzwonu, w której wszystkie grupy wiekowe są do siebie zbliżone ilościowo. Jednakże w miarę upływu czasu zapewne zbliżymy się do typu regresywnego. Potwierdzają to liczne dane ewidencyjne, z których wynika, iż liczba ludności w wieku powyżej 70 roku życia stale wzrasta, a liczba dzieci i młodzieży maleje.

I.3. Bezrobocie

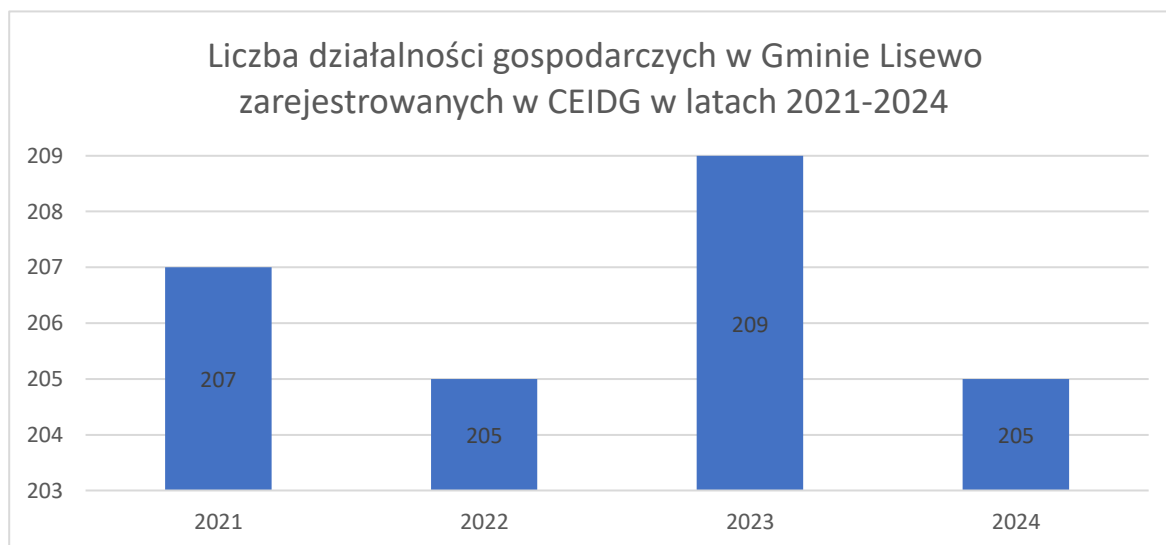
Według stanu na 31 grudnia 2024 r. w Gminie Lisewo było 151 osób bezrobotnych, z czego 76 to mężczyźni, a 75 kobiety (to więcej o 11 osób w stosunku do 2023 r.). Stopa bezrobocia w grudniu 2024 r. dla Powiatu Chełmińskiego wyniosła 12,5 % (w stosunku do 2023 r. to wzrost o 0,8 %).

GUS nie opublikował na moment sporządzenia raportu danych dotyczących stopy bezrobocia dla szczebla gminnego. Jednak mając na uwadze wzrost liczby bezrobotnych w gminie w stosunku do ubiegłego roku, możemy spodziewać się wzrostu stopy bezrobocia na koniec 2024 r. dla Gminy Lisewo.

Gmina Lisewo w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Chełmnie w roku 2024 organizowała kilka form wsparcia osób bezrobotnych poprzez organizację prac interwencyjnych, robót publicznych, staży oraz prac społeczno-użytecznych.

I.4. Działalność gospodarcza

W roku 2024 w Gminie Lisewo w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej zarejestrowanych było 205 podmiotów gospodarczych. Liczba ta zmniejszyła się o 4 w porównaniu z 2023 rokiem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z CEIDG.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Lisewo są 4 spółdzielnie, 13 spółek handlowych, 12 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i 7 spółek cywilnych. Analizując podmioty gospodarcze działające w Gminie Lisewo pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej jest mikroprzedsiębiorstw zatrudniających do 9 pracowników (GUS za 2023 r.)

Według danych GUS najwięcej zarejestrowanych podmiotów w Gminie Lisewo prowadzi działalność budowlaną i handlową.

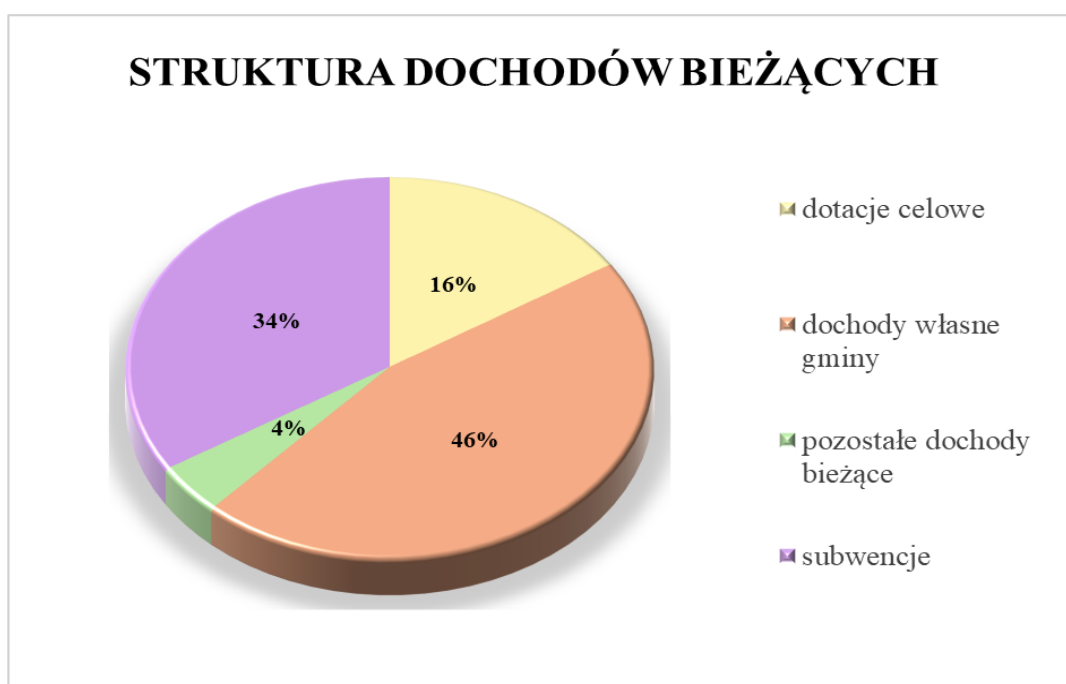
II. Informacje finansowe i inwestycje

II.1. Budżet

Budżet Gminy Lisewo na 2024 rok został przyjęty przez Radę Gminy Lisewo na Sesji w dniu 20 grudnia 2023 roku Uchwałą Nr LXII/397/2023. Projekt zakładał dochody budżetu na poziomie 33 736 328,71 zł oraz wydatki na poziomie 32 821 565,91 zł, w tym wydatki majątkowe 7 112 702,00 zł. W ciągu roku kalendarzowego był wielokrotnie nowelizowany uchwałami rady gminy oraz zarządzeniami wójta gminy. Zgodnie ze sprawozdaniem, budżet Gminy Lisewo za 2024 rok został wykonany w następujący sposób:

1. Dochody w kwocie: 40 799 292,36 zł tj. 93,79%, w tym:

- dochody bieżące: 34 308 251,14 zł tj. 99,05%
- dochody majątkowe: 6 491 041,22 zł tj. 73,24%.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Lisewie.

2. Wydatki w łącznej kwocie 45 732 937,23 zł tj. 92,57% w tym:

- wydatki bieżące: 32 476 586,28 zł tj. 94,40%,
- wydatki majątkowe: 13 256 350,95 zł tj. 88,37%.

3. Na koniec roku różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi (nadwyżka operacyjna) wynosiła 1 831 664,86 zł.

4. Deficyt budżetu: 4 933 644,87 zł (planowano deficyt 5 905 237,20 zł).

5. Na dzień 31.12.2024 roku przychody planowano ogółem 6 840 000,00 zł, a wykonano 6 830 000,00 zł; w tym: kredyty i pożyczki plan i wykonanie 6 820 000,00 zł, spłata udzielonych pożyczek: plan 20 000,00 zł, wykonanie 10 000,00 zł.

6. Rozchody budżetu: 934 762,80 zł w tym: 914 762,80 zł spłata kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, udzielenie pożyczki 20 000,00 zł. Stan zobowiązań na koniec 2024 roku z tytułu kredytów i pożyczek wyniósł 11 477 674,36 zł, co stanowiło 28,1% wykonanych dochodów ogółem.

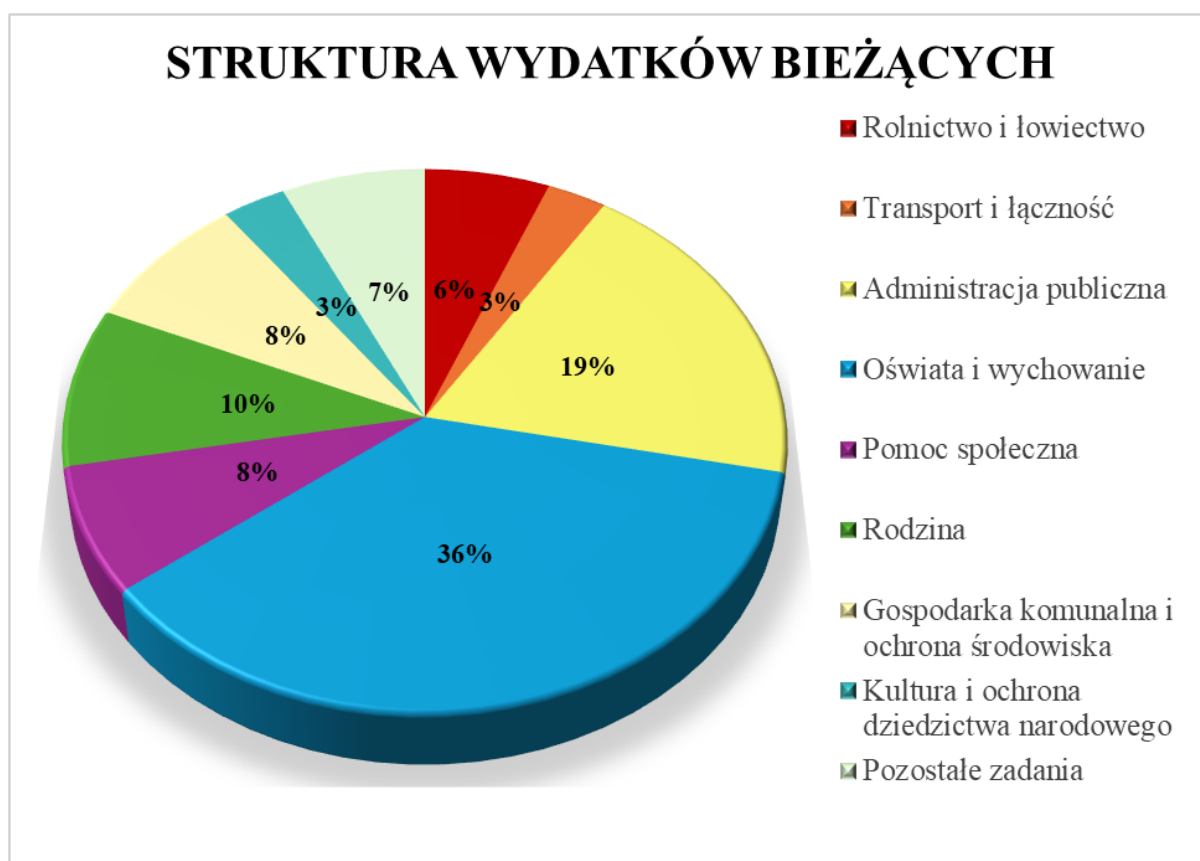
7. Na obsługę długu (odsetki) wydatkowano 485 204,80 zł.

Stan należności wymagalnych na koniec 2024 roku wyniósł: 1 234 894,23 zł w tym:

- opłaty za wodę: 28 063,86 zł,
- wpływy z tytułu gospodarki ściekowej – 28 063,86 zł,
- podatek od nieruchomości od osób fizycznych: 92 706,84 zł,
- podatek rolny od osób fizycznych: 23 399,14 zł,
- wpływy z opłat lokalnych (odbiór nieczystości stałych): 302 338,61 zł,
- z tytułu zaliczki i funduszu alimentacyjnego: 608 043,97 zł.

W 2024 r. nastąpił wzrost należności wymagalnych w stosunku do 2023 roku o kwotę 114 944,68 zł.

W celu ściągnięcia należności podjęto stosowne działania egzekucyjne, a także windykacyjne, wysyłano wezwania do zapłaty i wystawiano tytuły wykonawcze. Od wszystkich należności zostały naliczone odsetki za nieterminowe płatności.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Lisewie.

W 2024 roku Gmina otrzymała następujące dotacje:

Dotacje majątkowe, w tym środki unijne:

- infrastruktura wodociągowa - dotacja otrzymana z budżetu państwa z Rządowego Funduszu Polski Ład na poprawę zaopatrzenia w wodę w Gminie Lisewo poprzez przebudowę i rozbudowę trzech gminnych stacji wodociągowych 1 311 000,00 zł (z przyznanej kwoty 2 622 000,00 zł); wykonanie 1 311 000,00 zł – zrealizowana II część,

- dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na przebudowę drogi w miejscowości Mgoszcz oraz Kornatowo - 831 133,00 zł,
- dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład na przebudowę drogi w Pniewitem - 1 782 401,61 zł,
- dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład na budowę Lokalnego Centrum Społeczno – Kulturalnego w miejscowości Lipienek - 974 950,01 zł,
- dofinansowanie z PROW na przebudowę obiektów małej infrastruktury w miejscowości Lisewo i Krusin - 118 710,00 zł,
- budowa boiska sportowego wraz z terenem rekreacyjnym w miejscowości Pniewite z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg - 482 737,64 zł,
- dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Polskiego Ładu na konserwację ołtarza głównego oraz polichromii ściennych w kościele Podwyższenia Krzyża Świętego w Lisewie – plan 1 005 000,00 zł, wykonanie 627 767,54 zł,
- Cyberbezpieczny Samorząd w Gminie Lisewo – 122 352,90 zł.

Dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej - 4 418 097,56 zł, w tym:

- 1 051 955,06 zł – zwrot podatku akcyzowego,
- 3 300,00 zł – bezpłatny transport publiczny na wybory,
- 91 305,89 zł – zadania z zakresu administracji rządowej,
- 74 312,00 zł – wybory samorządowe,
- 37 382,00 zł – wybory do Parlamentu Europejskiego,
- 1 041,00 zł – prowadzenie i aktualizacja stałego rejestru wyborców,
- 56 642,02 zł – zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeń dla uczniów,
- 147 340,31 zł – dodatki mieszkaniowe,
- 147 409,75 zł – dodatki osłonowe,
- 42 750,56 zł – sprawowanie opieki,
- 85 180,00 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 2 638 307,09 zł – świadczenia rodzinne, z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego,
- 37 865,88 zł – składki na ubezpieczenia zdrowotne (za osoby pobierające świadczenia),
- 306,00 zł – realizacja zadania Karta Dużej Rodziny,
- 3 000,00 zł – świadczenie wychowawcze.

II.2. Inwestycje

W roku 2024 zrealizowano inwestycje na łączną kwotę 13 256 350,95 zł przy planowanych 15 000 603,00 zł. Większość środków pochodziło z dofinansowań. W ramach wykonanej kwoty uwzględniono także tzw. wydatki niewygasające dla przedsięwzięć realizowanych na latach 2024 – 2025. Zrealizowano liczne projekty przyczyniające się do poprawy warunków życia mieszkańców w tym również w ramach tzw. zadań wspólnych.

Zainteresowanych szczegółowym wykazem inwestycji zapraszam do zapoznania się ze Sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu Gminy Lisewo za 2024 r.

LISTA WAŻNIEJSZYCH INWESTYCJI WYKONANYCH W 2024 ROKU

1. Przebudowa studni nr 2 i 3 na terenie gminnej stacji wodociągowej

W ramach realizacji powyższej inwestycji wykonano nowe obudowy studni głębinowych na stacji w Krajęcinie. Dokonano również wymiany pionów wznosnych studni głębinowych na piony ze stali kwasoodpornej. Wykonano także ocieplenia ujęć głębinowych. Powyższe działania były niezbędne z uwagi na znaczny stan wyeksploatowania dotychczasowych ujęć, który zagrażał utrzymaniu wymaganych przez prawo parametrów mikrobiologicznych wody.

Wydatki w 2024 roku: 151 541, 03 zł.

2. Poprawa zaopatrzenia w wodę w Gminie Lisewo poprzez przebudowę i rozbudowę 3 gminnych stacji wodociągowych

W lipcu Gmina Lisewo zakończyła realizację dwuletniego projektu pn.: “Poprawa zapotrzebowania w wodę w Gminie Lisewo poprzez przebudowę i rozbudowę 3 gminnych stacji wodociągowych”. Zadanie współfinansowane było ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. W ramach projektu wykonano następujące prace: przebudowę i rozbudowę gminnej stacji wodociągowej w Krajęcinie, tj. wymianę części instalacji w budynku i budowę dodatkowej studni głębinowej, budowę nowej studni głębinowej w Lisewie, budowę żelbetowych zbiorników wyrównawczych wody czystej i likwidację istniejących stalowych, skorodowanych w gminnej stacji wodociągowej w Kamlarkach, montaż agregatów prądotwórczych we wszystkich wyżej wymienionych stacjach.

Wydatki w 2024 roku: 1 551 229,97 zł.

Źródło: fot. własne.

3. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i przepompowni ścieków sanitarnych w miejscowości Lipienek wraz z budową kanału tłoczego do studzienki rozprężonej w miejscowości Lisewo

W ramach zadania powstała długo wyczekiwana sieć kanalizacji do centrum wsi Lipienek. Odcinek o długości 3,37 km wykonała firma WIMAR Sp. z o. o. z Koronowa.

Wydatki w 2024 roku: 2 317 839,47 zł.

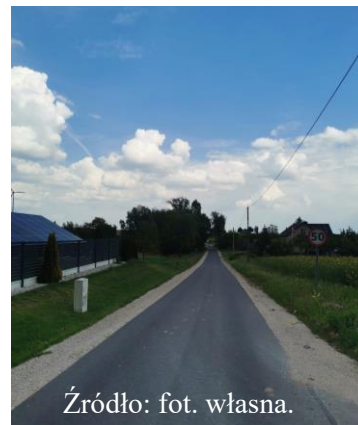

Autor: Tomasz Chmarzyński.

4. Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Pniewite

Inwestycja dotyczyła przebudowy drogi gminnej Pniewite – Linowiec o długości 2,3 km. W ramach projektu została wykonana podbudowa z kruszywa kamiennego, nawierzchnia jezdni z mieszanki mineralno-bitumicznej, wykonano zjazdy, umocniono pobocza oraz zamontowano elementy wpływające na bezpieczeństwo ruchu. Zadanie współfinansowane było ze środków Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Wydatki w 2024 roku: 1 912 608,45 zł.

Źródło: fot. własna.

5. Przebudowa drogi gminnej Lipienek - Drzonówek

Nowa nawierzchnia została wykonana na odcinku o długości 957 metrów. Inwestycja realizowana była w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wydatki w 2024 roku: 704 400,00 zł.

Autor: Tomasz Chmarzyński.

6. Budowa Lokalnego Centrum Społeczno Kulturalnego w miejscowości Lipienek wraz z wyposażeniem

W maju 2024 r. nastąpiło uroczyste otwarcie świetlicy wiejskiej w Lipienku. Zadanie współfinansowane było ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. W ramach projektu powstała świetlica wiejska o powierzchni użytkowej ok. 118 m² z salą spotkań, pomieszczeniem warsztatowym oraz zapleczem sanitarnym i kuchennym. W ramach wyposażenia zakupiono również niezbędne meble i wyposażenie. Wykonano poza tym instalację fotowoltaiczną oraz miejsca parkingowe przed świetlicą.

Wydatki w 2024 roku: 987 250,01 zł.

Źródło: profil Wsi Lipienek na Facebooku.

7. Budowa ścieżki rowerowej w Drzonowie

Przedsięwzięcie polegało na przebudowie drogi powiatowej nr 1619C Lisewo – Dubielno – Chełmża w zakresie budowy drogi dla rowerów miejscowości Drzonowo. Zadanie realizowane było we współpracy z Powiatem Chełmińskim w ramach tzw. zadań wspólnych. Wykonawcą była firma TRANSBRUK Barczyńscy Sp. z o.o. z Pigży.

Wydatki w 2024 roku: 100 000,00 zł.

8. Budowa boiska sportowego wraz z terenem rekreacyjnym w miejscowości Pniewite

W 2024 r. zakończono budowę boiska wielofunkcyjnego w Pniewitem. W ramach zadania wykonano nowe boisko z placem zabaw, a także zmodernizowano elementy małej architektury (ławki, kosze na śmieci, itp.) oraz utworzono miejsca postojowe i nasadzano nową zieleń. Zadanie współfinansowane było ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Wydatki w 2024 roku: 509 925,34 zł.

9. Konserwacja ołtarza głównego w Kościele p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Lisewie

Projekt polegał na rozdzieleniu warstw malowideł i odkryciu pierwotnych warstw oryginalnych polichromii. Retusze i rekonstrukcje polichromii wykonane zostały metodą uzgodnioną komisyjnie z przedstawicielami Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

Wydatki w 2024 roku: 337 478,97 zł

10. Konserwacja polichromii ściennych na ścianie i suficie prezbiterium Kościoła p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Lisewie

Wydatki w 2024 roku: 290 288,57 zł

Źródło: fot. własna.

11. Wiaty przystankowe

W ramach projektu zostały zamontowane 4 wiaty turystyczne przy drodze wojewódzkiej nr 548 oraz stacja do naprawy rowerów. Inwestycja realizowana była w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wydatki w 2024 roku: 50 419,00 zł.

12. Przebudowa obiektów małej infrastruktury w miejscowościach Lisewo i Krusin

W 2024 r. zakończono realizację projektu pn. „Przebudowa obiektów małej architektury w miejscowości Lisewo i Krusin”. W ramach zadania wykonano przebudowę placów zabaw przy Szkole Podstawowej w Krusinie oraz przy Przedszkolu w Lisewie.

Wydatki w 2024 roku: 352 114,56 zł

Źródło: fot. własna.

13. Rewitalizacja terenu przy świetlicy wiejskiej w Kamlarkach

Zadanie realizowane było w całości z funduszu sołeckiego wsi Kamlarki. Wykonawcą była firma: Raf Garden Rafał Smykowski ze Stolna.

Wydatki w 2024 roku: 18 800,00 zł

14. Dotacja celowa dla OSP Lipienek na zakup wyposażenia

Wydatki w 2024 roku: 10 000,00 zł

15. Zakup samochodu osobowego dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych – dla CUS

Wydatki w 2024 roku: 270 000,00 zł

Źródło: fot. własna.

16. Wykonanie dokumentacji projektowej dla przyszłych przedsięwzięć:

Lp.	Nazwa zadania	Wartość
1.	Obwodnica Lisewa- aktualizacja dokumentacji	43 301,08 zł
2.	Przebudowa drogi Malankowo - Mgoszcz	23 500,00 zł
3.	Przebudowa drogi Mgoszcz	19 455,00 zł
4.	Przebudowa drogi Mgoszcz - Mgoszcz	20 000,00 zł
5.	Modernizacja dwóch zbiorników retencyjnych	15 375,00 zł
6.	Zbiornik wód popłucznych	15 375,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z wykonania budżetu za 2024 r.

III. Fundusz sołecki

Realizacja funduszu sołeckiego w 2024 r. przebiegała bez zakłóceń. Ogółem z całej kwoty 545 855,93 zł wydatkowano 541 806,85 zł, co stanowi 99,26 % (kwota niewykorzystana w skali całej gminy: 4 049,08 zł).

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Wykonanie funduszu sołeckiego w 2024 r. w Gminie Lisewo					
Lp.	Sołectwo	Plan	Wykonanie	Pozostało	% wykonania
1.	Bartlewo	31 505,30	31 496,95	8,35	99,97
2.	Błachta	20 814,74	20 739,61	75,13	99,64
3.	Chrusty	21 735,12	21 014,71	720,41	96,69
4.	Drzonowo	23 151,09	23 149,98	1,11	99,99
5.	Kamlarki	26 549,41	26 529,09	20,32	99,92
6.	Kornatowo	37 523,17	36 847,08	676,09	98,20
7.	Krajęcín	19 965,16	19 861,29	103,87	99,48
8.	Krusin	32 992,07	32 941,37	50,70	99,85
9.	Linowiec	27 682,19	27 473,53	208,66	99,25
10.	Lipienek	36 461,19	36 129,45	331,74	99,09
11.	Lisewo	70 798,43	70 779,89	18,54	99,97
12.	Malankowo	32 638,08	32 598,56	39,52	99,88
13.	Mgoszcz	41 629,48	40 319,82	1 309,66	96,85
14.	Piątkowo	21 876,72	21 646,41	230,31	98,95
15.	Pniewite	37 523,17	37 514,60	8,57	99,98
16.	Strucfoń	20 035,96	20 029,68	6,28	99,97
17.	Tytlewo	22 513,90	22 511,39	2,51	99,99
18.	Wierzbowo	20 460,75	20 223,44	237,31	98,84
RAZEM		545 855,93	541 806,85	4 049,08	99,26

Źródło: opracowanie własne.

Ważniejsze zadania zrealizowane przez Sołectwa w 2024 r.:

1. **Bartlewo:** zakupiono wyposażenie do świetlicy wiejskiej, zakupiono sprzęt i umundurowanie dla OSP Bartlewo, zakupiono wyposażenie do utrzymania terenu rekreacyjnego (materiały do budowy altany oraz ogrodzenia terenu).
2. **Błachta:** zakupiono sprzęt i umundurowanie dla OSP Bartlewo, zakupiono nową kosiarkę, zakupiono wyposażenie do świetlicy wiejskiej.
3. **Chrusty:** zakupiono kruszywo na drogę gminną, zakupiono materiały do remontu i elewacji świetlicy, zmieniono system ogrzewania na klimatyzator, dofinansowano zakup wyposażenia dla Związku Harcerstwa Polskiego (5 WDH w Lisewie).
4. **Drzonowo:** zainstalowano oświetlenie na drodze gminnej, zainstalowano monitoring, mieszkańcy uczestniczyli w wyjeździe edukacyjnym.
5. **Kamlarki:** zrewitalizowano teren rekreacyjny przy świetlicy, dofinansowano zakup wyposażenia dla Związku Harcerstwa Polskiego (5 WDH w Lisewie).

6. **Kornatowo:** zamontowano wiatę przystankową, doposażono plac zabaw w nowe urządzenia, zakup klimatyzatora.
7. **Krajęcín:** zakupiono kruszywo na drogi gminne, zakupiono umundurowanie dla OSP Krajęcín, zakupiono garaż i doposażono świetlicę wiejską.
8. **Krusin:** dofinansowano remont świetlicy wiejskiej w Linowcu (przedsięwzięcie wspólne), zakupiono doposażenie do świetlicy wiejskiej.
9. **Linowiec:** zakupiono umundurowanie dla OSP Linowiec, zakupiono wyposażenie do świetlicy wiejskiej, zakup usług remontowych (sufit).
10. **Lipienek:** zakupiono umundurowanie dla OSP Lipienek, zakupiono materiały i wyposażenie do utrzymania terenów zielonych, odbył się wyjazd edukacyjny dla mieszkańców Sołectwa.
11. **Lisewo:** zakupiono sprzęt i umundurowanie dla OSP Lisewo, dofinansowano zakup strojów dla LKS Victoria Lisewo, zamontowano wiatę przystankową.
12. **Malankowo:** zakupiono wyposażenie do świetlicy wiejskiej, zakupiono usługę orynnowania, zmieniono system ogrzewania na klimatyzator, dofinansowano zakup materiałów i wyposażenia dla LKS Victoria.
13. **Mgoszcz:** zainstalowano nowy punkt oświetleniowy, doposażono plac zabaw w nowe urządzenia, dofinansowano zakup i wyposażenie dla LKS Victorii.
14. **Piątkowo:** zakupiono kruszywo na drogi gminne, utwardzono teren pod altaną, zakupiono wyposażenie do świetlicy wiejskiej, wyremontowano kuchnię.
15. **Pniewite:** zakupiono sprzęt i umundurowanie dla OSP Pniewite, zakupiono wyposażenie do świetlicy wiejskiej, w ramach usługi konserwatorskiej wykonano renowację tablicy, wyremontowano boisko do piłki siatkowej.
16. **Strucfoń:** zakupiono materiały do utrzymania terenów zielonych, dofinansowano zakup wyposażenia i materiałów dla LKS Victoria
17. **Tytlewo:** zakupiono materiały i wyposażenie do utrzymania terenów zielonych w Sołectwie, dofinansowano zakup wyposażenia i materiałów dla LKS Victorii.
18. **Wierzbowo:** zakupiono materiały do remontu OSP Linowiec (strefa socjalna), zakupiono wyposażenie do świetlicy wiejskiej, zakupiono kruszywo do remontu dróg gminnych.

Poza wyżej wymienionymi zadaniami regulowane były również opłaty za funkcjonowanie świetlic (energia elektryczna, woda, usługi kominiarskie, opał, wywóz nieczystości, legalizacja gaśnic). Realizowano także zadania w zakresie pobudzania aktywności obywatelskiej (np. spotkania, warsztaty, wyjazdy studyjne) i ponoszono koszty bieżącego utrzymania oraz doposażania terenów rekreacyjnych w sołectwach.

Źródło: fot własne i profile Sołectw na Facebooku.

W 2024 r. w sołectwach Gminy Lisewo odbywały się wybory sołtysów i rad sołeckich na kolejną 5-letnią kadencję. Ich wyniki przedstawia poniższa tabela.

Lp.	SOŁECTWO	SOŁTYS	SKŁAD RADY SOŁECKIEJ
1.	Bartlewo	Monika Zajac	Bak Mirosława, Gładysz Katarzyna, Grupa Bożena, Jastrzębski Radosław, Kołodziejek Katarzyna, Mazurkiewicz Rafał, Napieralski Jarosław
2.	Błachta	Kazimierz Ciechowski	Ciechowska Maria, Kachniarz Piotr, Krause Aneta, Zach Miłosz
3.	Chrusty	Renata Poraszka	Cyrklaf Magdalena, Ropińska Monika, Świs Karolina
4.	Drzonowo	Monika Wonatowska	Adamczyk Bartosz, Korenkiewicz Maria, Miraszewska Alina, Pudlewska Ewelina, Wolak Paweł, Wysocka Karolina
5.	Kamlarki	Anna Orankiewicz	Orankiewicz Anna, Białek Mirosław, Białek Żaneta, Matiasik Katarzyna, Maćkowska Maria, Michalak Iwona, Winiarska Aneta
6.	Kornatowo	Maria Adamczyk	Dziubak Maria, Osińska Paulina, Adamczyk Ewelina, Foj Bogdan, Nawotka Halina
7.	Krajęcín	Antoni Kowalski	Kardaś Mateusz, Pieniążek Hanna, Kardaś Paulina, Tyrakowska Agnieszka
8.	Krusin	Kinga Kwaśnik	Grupa Maria, Kościńska Monika, Mądrzejewska Agnieszka, Ostalska Lucyna, Osuch Marcin, Pyra Wioleta, Stolarska Małgorzata
9.	Linowiec	Agnieszka Sankiewicz	Jelonek Jacek, Karpińska Daria, Kozak Radosław, Lewicz Anna
10.	Lipienek	Tomasz Chmarzyński	Kadaj Zdzisław, Pudlewski Rafał, Wiśniewska Zdzisława, Wiśniewski Sebastian
11.	Lisewo	Barbara Moch	Antolak Agnieszka, Grabowska Anna, Kowalska-Kaniewska Adriana, Świątkowska Henryka, Wojdyła Sławomir, Wyczyński Mateusz
12.	Malankowo	Iwona Tyburska	Kubina Krystyna, Ostrowski Jarosław, Taczyńska Katarzyna, Tyrakowski Tomasz, Waszczuk Agnieszka, Zielińska Kamila
13.	Mgoszcz	Anna Wojnowska	Dobosz Iwona, Pankowska Agnieszka, Rydzińska Karolina, Smaga Alicja, Tyburski Krystian, Walczak Kamil, Zakrzewski Łukasz
14.	Piątkowo	Tadeusz Kiliszek	Kościński Radosław, Leśnik Mariusz, Groszewski Artur
15.	Pniewite	Andrzej Grędzicki	Osuch Kamila, Pilarski Mariusz, Szwajka Barbara, Wojnowska Paulina
16.	Strucfoń	Justyna Szeliga	Dąbrowski Krzysztof, Dądelski Maciej, Kurzeja Dorota, Kurzeja Emilia
17.	Tytlewo	Anna Modzelewska	Modzelewska Anna, Karbowski Adriana, Szufladowska Sylwia, Zajac Emilia
18.	Wierzbowo	Anna Pawlak	Gajkowski Jarosław, Kościńska Ewa, Lewandowska Elżbieta, Lewandowska Mirosława, Strońska Anna, Treichel Piotr

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Lisewie.

IV. Realizacja strategii i programów

IV.1. Strategia Rozwoju Gminy Lisewo 2017- 2030

Strategia Rozwoju Gminy Lisewo została przyjęta Uchwałą Rady Gminy Lisewo Nr XXX/203/2017 z dnia 10 lipca 2017. To jeden z podstawowych instrumentów zarządzania gminą. Głównym założeniem podczas jej opracowywania było to, że społeczność lokalna i władze samorządowe najlepiej wiedzą, jakie są ich potrzeby.

Ważniejsze zadania zrealizowane w 2024 roku w ramach poszczególnych celów strategicznych

1. Gmina Lisewo zapewnia dobry start dzieciom i młodzieży

Zwiększano efektywność nauczania w szkołach poprzez doposażanie sal dydaktycznych i realizację zajęć dodatkowych. Podnoszono kompetencje kadry pedagogicznej. Kontynuowano funkcjonowanie Punktów opieki dziennej oraz realizowano opiekę w przedszkolach dopasowaną do potrzeb. Zmodernizowano place zabaw przy szkołach.

2. Gmina Lisewo tworzy kulturę

Realizowano różnorodne działania kulturalne oraz projekty społeczne. Kontynuowano digitalizację zbiorów bibliotecznych. Stworzono ofertę dla wszystkich grup wiekowych i organizowano zróżnicowane wydarzenia. Modernizowano i doposażano świetlice wiejskie. W kilku świetlicach zajęcia prowadziła animatorka.

3. Gmina Lisewo to aktywni sportowo mieszkańcy

Źródło: fot. własna.

Doposażano i przebudowywano boiska sportowe w gminie (także w ramach funduszu sołeckiego). Kompleksowo zmodernizowano boisko sportowe w Pniewitem. Rozstrzygnięto otwarty konkurs na realizację zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu na terenie gminy (w dyscyplinie piłka nożna). Zorganizowano VII Lisewski Bieg Jaszczurczy, współorganizowano Turniej Siatkówki Plażowej Sołectw. Powiat Chełmiński zakończył i oddał do użytku ścieżkę pieszo-rowerową przy drodze powiatowej w Drzonowie (zadanie współfinansowane było z budżetu gminy).

4. Gmina Lisewo zapewnia opiekę i ochronę zdrowia mieszkańcom

Kontynuowano funkcjonowanie Klubów Seniora. W zakresie pomocy społecznej rozszerzono ofertę wsparcia GOPS przekształcając go w CUS. Poza tym kontynuowano wykonywanie usług opiekuńczych i program Opaski życia. Prowadzono działania skierowane na polepszanie sytuacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem. Realizowano profilaktykę zdrowotną oraz zapewniano podstawową opiekę medyczną. Zorganizowano wigilię dla osób samotnych. Wspierano akcje angażujące mieszkańców w poprawę zdrowia.

5. W Gminie Lisewo jest bezpiecznie

Zainstalowano dodatkowe oświetlenie we wsiach (fundusz sołecki). Straże pożarne, policja i WOT'y prowadziły akcje prewencyjno-edukacyjne wśród społeczności lokalnej np. ćwiczenia z ratownictwa wodnego (OSP nad jeziorem w Pniewitem), czy zawody sportowo - pożarnicze. Zorganizowano manewry zgrywające dla OSP z terenu powiatu na terenach leśnych oraz ćwiczenia plutonu przeciwpowodziowego. Doposażano jednostki w sprzęt i umundurowanie. Strażacy zabezpieczali także wydarzenia sportowe pod względem medycznym. Wykonano monitoring dróg pod kątem widoczności i ogólnego stanu bezpieczeństwa, wykaszano mechanicznie pobocza, uzupełniano brakujące oznakowanie na drogach. Zorganizowano z ZOSP RP w Lisewie konkursy i turnieje o tematyce bezpieczeństwa.

Źródło: strona KP PSP Chełmno.

6. Gmina Lisewo tworzy dobry klimat dla biznesu

Współpracowano z Powiatowym Urzędem Pracy w Chełmnie w kwestii organizacji zatrudnienia, prac społecznie użytecznych oraz staży w Urzędzie Gminy w Lisewie i jednostkach organizacyjnych gminy. Promowano lokalny biznes i jego produkty. Organizowano praktyki dla uczniów szkół średnich. Współpracowano z ODR, ARiMR oraz Izbą Rolniczą w zakresie organizacji szkoleń i spotkań dla rolników.

7. Gmina Lisewo jest ładna i jest tu dokąd pójść

Zakończono budowę świetlicy wiejskiej w Lipienku. Doposażono place zabaw w nowe urządzenia. Urządzono tereny zielone w miejscowościach, dbano o czystość i porządek. Doposażano tereny rekreacyjne i miejsca publiczne w nową infrastrukturę oraz tzw. małą architekturę. Zrewitalizowano plac w Kamlarkach.

Źródło: fot. własna..

8. Gmina Lisewo to dobra droga do celu

Zbudowano 3,26 km dróg gminnych w dwóch miejscowościach. Zakupiono nowe wiaty przystankowe (Kornatowo, Kamlarki, Krusin i Lisewo). Przekazano środki na aktualizację dokumentacji obwodnicy Lisewa oraz budowę ścieżki pieszko-rowerowej w Drzonowie. Prowadzono remonty dróg kruszywem oraz doraźne naprawy nawierzchni. Kontynuowano Lisewski Transport Publiczny.

Źródło: fot. własna.

9. Gmina Lisewo dba o środowisko

Prowadzono 150 kontroli w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków. Usuwano azbest z terenu gminy (budynki prywatne). Nasadzano nowe drzewa, krzewy i kwiaty (w ramach funduszu sołeckiego). Przebudowano i rozbudowano 3 gminne stacje wodociągowe oraz przebudowano dwie studnie na terenie stacji wodociągowej w Krajęcinie. W roku 2024 ukończoną również budowę sieci kanalizacji grawitacyjnej i przepompowni ścieków sanitarnych w miejscowości Lipienek wraz z budową przyłącza tłoczego kanalizacji sanitarnej. Realizowano także usługi doradcze w zakresie efektywności energetycznej. Prowadzono zintegrowany selektywny system gospodarki odpadami.

10. Gmina Lisewo ma dobre relacje zewnętrzne

Kontynuowano prace w zakresie stworzenia oferty terenów mieszkaniowych tj. złożono dokumenty w celu wydania decyzji ZRiD na budowę bloków mieszkalnych w ramach SIM.

IV.2. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

Plan dla Gminy Lisewo został przyjęty uchwałą Rady Gminy Lisewo nr XXI/127/2016 z dnia 25 lipca 2016 r. oraz zmieniony Uchwałą Nr XXVII/187/2017 Rady Gminy Lisewo z dnia 28 marca 2017 r. To dokument, którego celem jest określenie wizji rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej osiągnąć długofalowe korzyści środowiskowe, społeczne i ekonomiczne.

Na realizację PGN w 2024 r. złożyły się:

- montaż instalacji OZE na budynku publicznym – budynek świetlicy wiejskiej Lipienku,
- nowe oprawy oświetleniowe LED (w ramach funduszy sołeckich wsi Mgoszcz i Drzonowo),
- wymiana źródeł światła na energooszczędne,
- promocja działań gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej,
- usługi doradcze dla mieszkańców w zakresie efektywności energetycznej,
- doradztwo w ramach Gminnego Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego programu “Czyste powietrze”,
- tzw. zielone zamówienia publiczne,
- akcje informacyjne i promocyjne skierowane do mieszkańców,
- działania promocyjne w ramach realizowanych projektów.

IV.3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lisewo

Obowiązującym dokumentem w tym zakresie jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lisewo uchwalone Uchwałą Rady Gminy Lisewo Nr X/53/2015 z dnia 31 sierpnia 2015 r. Z uwagi na krótki okres obowiązywania dokumentu nie ma wniosków o jego zmianę.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lisewo

Źródło: własne.

IV.4. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

W Gminie Lisewo obowiązują 22 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące plany opracowano z myślą o przeznaczeniu dużej ilości terenów na cele zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej.

Obecnie w opracowaniu są 4 kolejne plany mogące stanowić interesującą ofertę dla potencjalnych inwestorów.

V. Realizacja uchwał Rady Gminy

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym organem wykonawczym gminy jest wójt, do którego należy m.in. wykonywanie uchwał rady. Rada Gminy Lisewo jest organem stanowiącym i kontrolnym. W jej skład wchodzi radni wybrani przez mieszkańców w wyborach. Rada obraduje na sesjach, które są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

Źródło: fot. własna.

W 2024 roku Rada Gminy Lisewo podczas 12 sesji zwyczajnych i 2 sesji nadzwyczajnych podjęła 97 uchwał. Podjęte przez radę uchwały wójt przekazywał w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru jakimi są w zakresie zgodności z prawem: Wojewoda Kujawsko-Pomorski, a w zakresie spraw finansowych: Regionalna Izba Obrachunkowa. Wszystkie uchwały opublikowane zostały w BIP Gminy Lisewo, zaś uchwały stanowiące akty prawa miejscowego w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

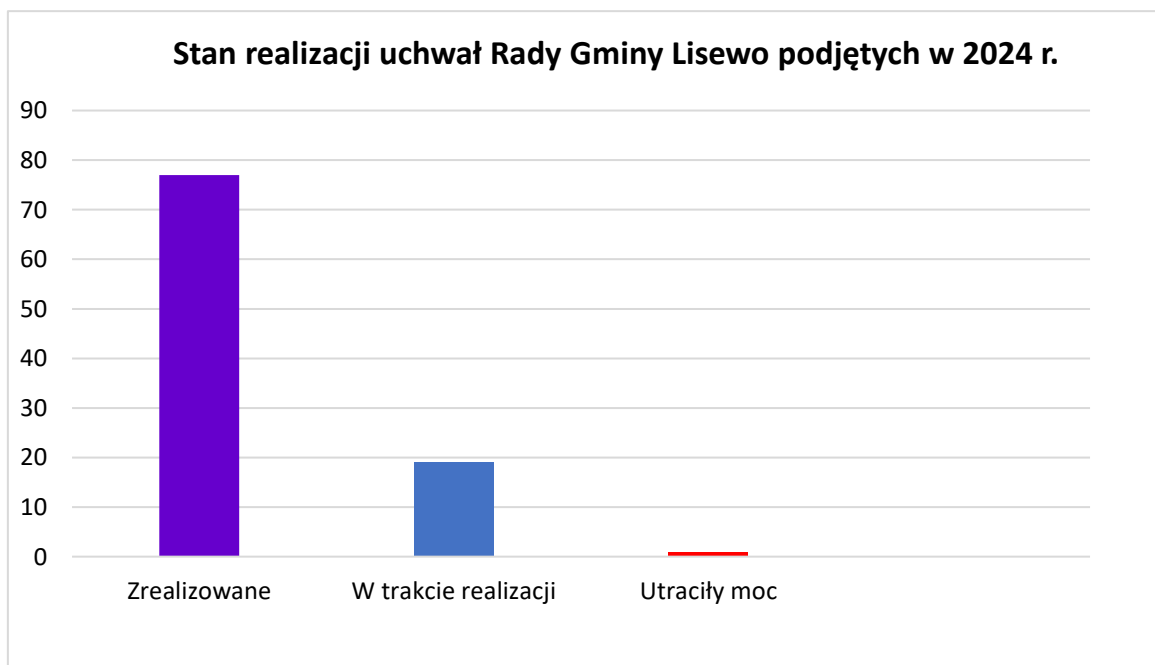
Radni pracowali również w następujących komisjach:

- Komisja Rewizyjna - odbyła 15 posiedzeń,
- Komisja Skarg Wniosków i Petycji - odbyła 14 posiedzeń,
- Komisja Budżetu i Rozwoju - odbyła 12 posiedzeń,
- Komisja Spraw Społecznych i Bezpieczeństwa - odbyła 12 posiedzeń,
- Wspólne posiedzenia wszystkich komisji - 7.
- Spotkania Przewodniczego Rady z Przewodniczącymi Komisji - 10.

Rada Gminy przyjęła następujące programy:

- Program Usług Społecznych w Gminie Lisewo na lata 2025-2027,
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie gminy Lisewo na 2024 r.,
- Program współpracy Gminy Lisewo z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 r.,

- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie na 2025 r.,
- Gmina Lisewo przystąpiła do stowarzyszenia o nazwie Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Lisewie

Wybory samorządowe

W dniu 7 kwietnia 2024 roku odbyły się Wybory Samorządowe. Wyborcy Gminy Lisewo zdecydowali, że urząd Wójta Gminy Lisewo będzie pełnił **Bartosz Jaworski**. O mandat Radnego Gminy Lisewo w 15 okręgach wyborczych ubiegało się 31 kandydatów. Wyborcy z poszczególnych okręgów zdecydowali, że Mandat Radnego Gminy Lisewo otrzymali:

1. **Górczyński Paweł** reprezentujący okręg nr 1 (Bartlewo, Błachta).
2. **Winiarski Jarosław** reprezentujący okręg nr 2 (Kamlarki, Tytlewo, Wierzbowo).
3. **Kwaśnik Kinga** reprezentująca okręg nr 3 (Krusin).
4. **Smolny Jakub** reprezentujący okręg nr 4 (Lisewo, ul. Chełmińska).
5. **Wyczyński Mateusz** reprezentujący okręg nr 5 (Lisewo, ul. Mikołaja z Ryńska od nr 1 do nr 31, ul. Toruńska).
6. **Wojdyła Sławomir** reprezentujący okręg nr 6 (Lisewo, ul. Generała Józefa Hallera, ul. Wincentego Witosa).
7. **Wiśniewski Krzysztof** reprezentujący okręg nr 7 (Lisewo, ul. Księdza Augustyna Łebińskiego).
8. **Piecyk Małgorzata** reprezentująca okręg nr 8 (Lisewo, ul. Autostradowa, ul. Boczna, ul. Długa, ul. Kolejowa, ul. Krucza, ul. Mikołaja z Ryńska od nr 32 do końca, ul. Polna, ul. Prosta, ul. Spacerowa, ul. Wybudowanie Wąbrzeskie, ul. Zaciszna).

9. **Wonatowska Monika** reprezentująca okręg nr 9 (Drzonowo, Strucfoń).
10. **Grabowska Joanna** reprezentująca okręg nr 10 (Kornatowo).
11. **Chmarzyński Tomasz** reprezentujący okręg nr 11 (Lipienek).
12. **Tyburski Krystian** reprezentujący okręg nr 12 (Mgoszcz).
13. **Urbaczewski Rafał** reprezentujący okręg nr 13 (Malankowo, Chrusty).
14. **Kozak Aneta** reprezentująca okręg nr 14 (Krajęcín, Linowiec, Piątkowo).
15. **Osuch Kamila** reprezentująca okręg nr 15 (Pniewite).

Źródło: fot. własna.

Wybory uzupełniające

W dniu 8 grudnia 2024 roku odbyły się wybory uzupełniające do Rady Gminy Lisewo obejmujące okręg wyborczy nr 10, tj. miejscowość Kornatowo. Jediną kandydatką była p. Kamila Wolska i to ona zasilila szeregi Rady Gminy Lisewo.

Źródło: fot. własna.

VI. Działalność Gminnych Jednostek Organizacyjnych

VI.1. Gminne Usługi Wodno-Kanalizacyjne w Lisewie

Do obsługi Gminnych Usług Wodno – Kanalizacyjnych w Lisewie zatrudnionych jest 4 konserwatorów, kierownik, główna księgowa i pracownik administracyjny.

Sieć wodociągowa:

Długość rozdzielczej sieci wodociągowej na terenie Gminy Lisewo w 2024 r. wynosiła 159,5 km. Stopień zwodociągowania był bardzo wysoki - 99,9 %. Liczba przyłączy wodociągowych w Gminie na koniec 2024 roku to 1443 sztuk. Niemalże wszyscy mieszkańcy gminy korzystają z gminnej sieci wodociągowej. Potrzeby wodne mieszkańców Gminy Lisewo zaspakajają 3 ujęcia wód podziemnych usytuowane w Lisewie, Kamlarkach i Krajęcinie, o łącznej maksymalnej wydajności studni 2 304 m³. Ujęcia posiadają aktualne pozwolenia wodno-prawne.

W 2024 r. GUWK przeprowadził szereg działań zmierzających do zapewnienia niezakłóconych dostaw wody i odbioru dostarczanych ścieków. Prowadzono systematyczne kontrole posiadanych instalacji oraz na bieżąco reagowano na stwierdzone awarie. Z najbardziej istotnych i kosztownych działań w zakresie gospodarki wodociągowej należy wymienić poprawę zaopatrzenia w wodę w gminie Lisewo poprzez przebudowę i rozbudowę 3 gminnych stacji wodociągowych oraz przebudowę dwóch studni na terenie stacji wodociągowej w Krajęcinie.

Ponadto w dalszym ciągu aktualny był problem kradzieży wody z hydrantów gminnych i związanych z tym uciążliwości dla mieszkańców.

Sieć kanalizacyjna:

Łączna długość sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie Gminy wynosiła 17,8 km. Do sieci podłączonych było 194 budynków. Stopień skanalizowania gminy jest niski i wynosi niecałe 20%, a sieć obejmuje wsi gminne – Lisewo i Lipienek. Na terenach nieskanalizowanych właściciele nieruchomości posiadają zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia nieczystości ciekłych (szamba) lub instalacje indywidualne (oczyszczalnie przydomowe). Liczba oczyszczalni przydomowych na terenie gminy wynosiła 422, natomiast zbiorników bezodpływowych - 412.

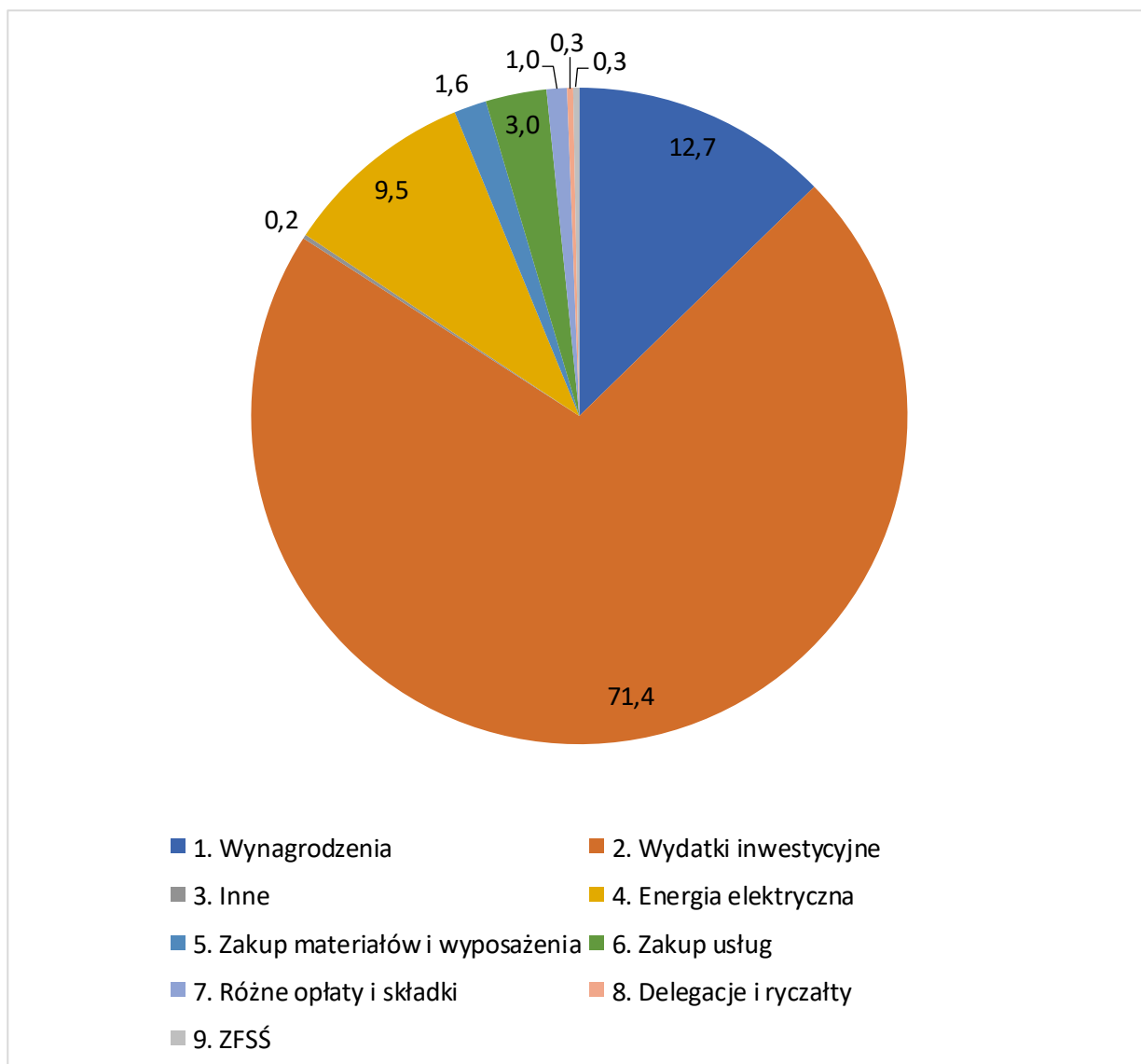
Na terenie gminy działa jedna komunalna oczyszczalnia ścieków obsługująca wsi gminne Lisewo i Lipienek oraz przyjmująca ścieki dowożone. Jest to oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna. W roku 2024 ukończoną budowę sieci kanalizacji grawitacyjnej i przepompowni ścieków sanitarnych w miejscowości Lipienek wraz z budową przyłącza tłocznego kanalizacji sanitarnej.

W 2024 r. GUWK poniosły wydatki w kwocie: 5 674 251,60 zł, z czego największą sumę przeznaczono na inwestycje (4 051 360,47 zł) oraz na wynagrodzenia (719 174,52 zł).

Wysokie koszty poniesiono również na energię elektryczną (536 909,10 zł). Koszt energii elektrycznej ma największy wpływ na bieżącą oraz długofalową gospodarkę finansową Zakładu. Zawieranie umów dot. prądu z rocznym okresem ważności utrudnia w znacznym stopniu planowanie wielkości taryf za wodę i ścieki. W minionych latach obserwuje się znaczne wahania cen energii elektrycznej, utrudniające precyzyjne szacowanie koniecznych do poniesienia rocznych kosztów.

Pozostałe wydatki: zakup usług: 168 891,50 zł (między innymi: usługi koparko-ładowarką, analizy, ekspertyzy, remonty, usługi telekomunikacyjne, obsługa w zakresie bhp oraz ochrony przeciwpożarowej), różne opłaty i składki: 58 922,70 zł, zakup materiałów i wyposażenia: 91 865,22 zł, delegacje i ryczałty: 19 529,27 zł, ZFŚŚ: 17 692,13 zł, inne: 9 064,53 zł (między innymi: BHP, szkolenia, wypłacone odszkodowania, opłaty za odbiór odpadów).

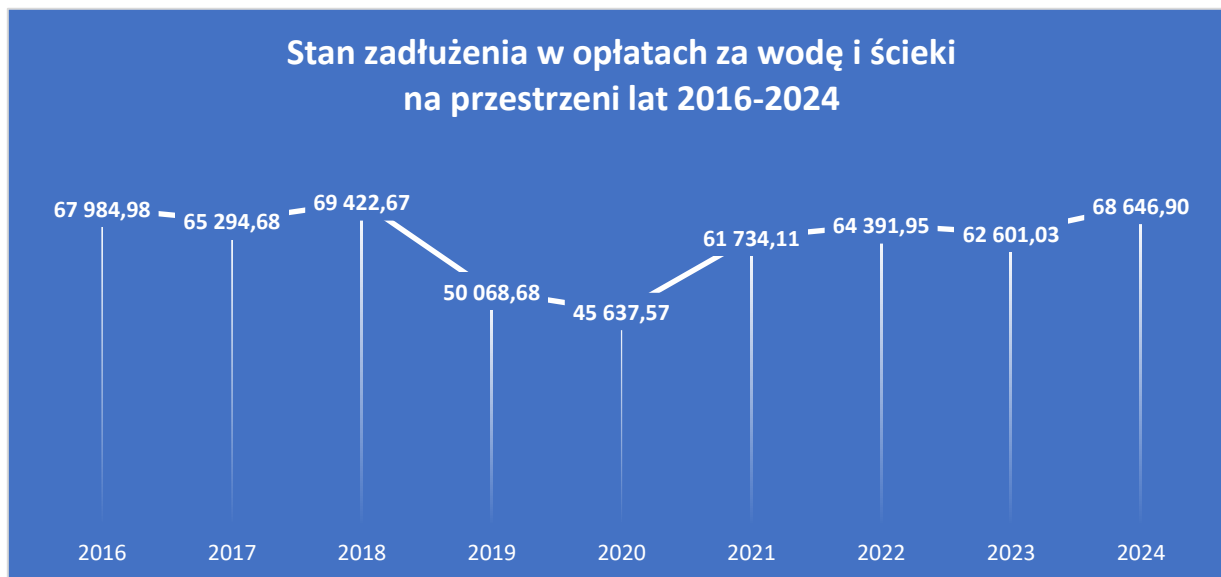
Wydatki na gospodarkę wodno-ściekową w 2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUWK.

Stan zadłużenia w opłatach

Zadłużenie za wodę i ścieki w latach 2016 – 2020 znacząco spadło, natomiast w latach 2021 – 2024 wzrosło i od tego momentu utrzymuje się na stabilnym poziomie. Jednym z czynników wzrostu zadłużenia jest pogarszająca się sytuacja zakładów produkcyjnych na terenie Gminy Lisewo. Szczegółowe dane przedstawia tabela na kolejnej stronie.

Źródło: opracowanie GUWK na podstawie danych własnych.

VI.2. Centrum Usług Społecznych w Lisewie

Z dniem 1 września 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lisewie przekształcił się w Centrum Usług Społecznych w Lisewie. Zmiana ta miała na celu poszerzenie oferty wsparcia dla mieszkańców Gminy Lisewo w postaci zarówno szeregu działań skierowanych do osób niesamodzielnych czy wymagających pomocy, ale także do wszystkich mieszkańców Gminy Lisewo.

W 2024 r. kadra Centrum liczyła 9 osób (w przeliczeniu na etaty: 8,24).

Źródło: fot. własna.

Pomoc społeczna

Wsparcie w ramach pomocy społecznej w Gminie Lisewo w 2024 roku uzyskało 142 osoby, co stanowiło ok. 3 % wszystkich mieszkańców gminy. Liczba świadczeniobiorców wzrosła w stosunku do 2023 r.

**Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej (w podziale na wiek i płeć)
wg liczby wypłaconych świadczeń w 2024 r.**

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	74	31	43
Produkcyjny	114	52	62
Poprodukcyjny	23	16	7
Razem	211	99	112

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji CUS.

Niestety jednocześnie nasilają się także inne problemy społeczne: przemoc, niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, problem z alkoholem, narkotykami oraz coraz częściej spotykane cyberuzależnienie i cyberprzemoc. Rodzi to potrzebę zatrudnienia specjalistów z zakresu psychologii czy terapii uzależnień, a także włączania się w akcje profilaktyczne i uświadamiające.

Wsparcie dla rodzin:

W celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka dożywianiem w szkole objęto 45 dzieci, natomiast świadczenie finansowe z przeznaczeniem na zakup posiłku otrzymało 46 osób.

CUS prowadzi pracę z rodzinami z problemem uzależnień poprzez kierowanie w/w osób do GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego. Trudno ocenić udział w konsultacjach, ponieważ uczestnictwo w spotkaniach jest dobrowolne, a korzystający mogą w każdej chwili zaprzestać terapii bez podania przyczyny. Mogą też w każdej chwili zgłosić chęć jej wznowienia.

W ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy oraz grup roboczych w 2024 r. wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w 15 rodzinach. Liczba procedur zmalała w stosunku do 2023 r. Coroczne działania profilaktyczne CUS oraz Zespołu Interdyscyplinarnego zwiększają świadomość, coraz częściej zarówno ofiary przemocy, jak i ich otoczenie reagują wzywając policję (ta zakłada najwięcej Niebieskich Kart).

Liczba rodzin, którymi opiekuje się asystent utrzymuje się na tym stałym poziomie. Pod opieką asystenta w 2024 r. znajdowało się 10 rodzin.

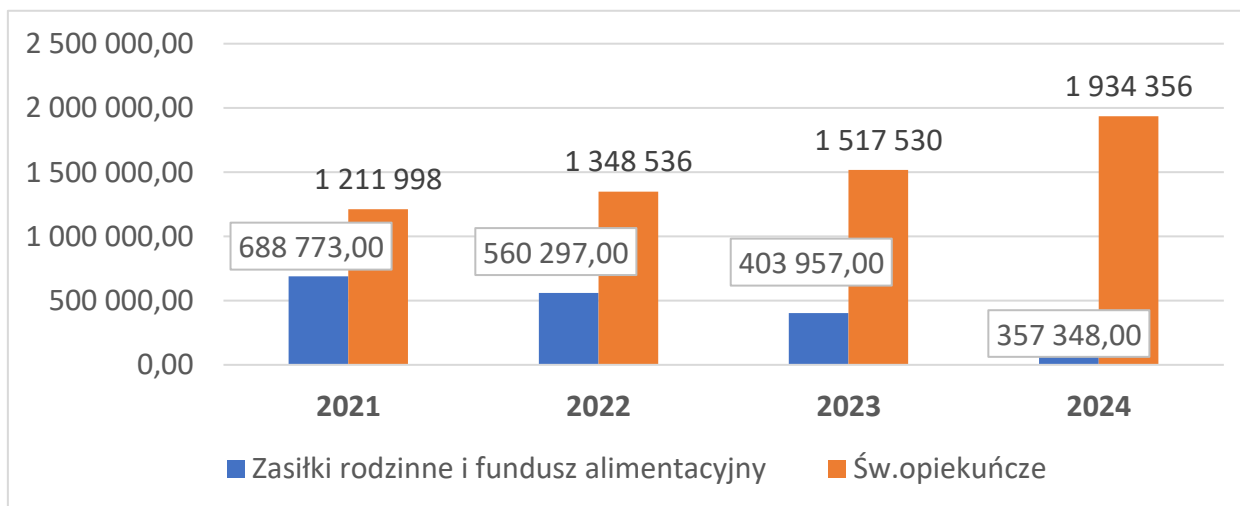
Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Dodatki mieszkaniowe i dodatek gazowy

W 2024 r. wypłacono dodatki mieszkaniowe 18 gospodarstw domowym na łączną kwotę 31 407, 00 zł. Z kolei bony energetyczne wypłacono 500 gospodarstw domowym na łączną kwotę 143 048,84 zł.

Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny

Liczba osób pobierających zasiłki rodzinne wraz z dodatkami oraz korzystające z funduszu alimentacyjnego spada z powodu niskiego kryterium dochodowego oraz wzrostu wynagrodzenia minimalnego. Zauważalny jest jednak wzrost świadczeń opiekuńczych – uzależnionych od niepełnosprawności, co potwierdza sytuację widoczną także w systemie pomocy społecznej.

Źródło: opracowanie własne CUS na podstawie ewidencji.

Pozostałe

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc w formie Asystenta osobistego osób niepełnosprawnych (realizowanego w ramach Programu finansowanego z Funduszu Solidarnościowego) oraz pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W Gminie Lisewo działalność taką prowadzi Zakład Aktywności Zawodowej w Drzonowie.

Na terenie Gminy funkcjonuje także Dom Pomocy Społecznej w Mgoszczu dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz Placówka opiekuńczo - wychowawcza w Pniewitem. Są to jednak placówki finansowane i prowadzone przez inne podmioty (m. in. Powiat Chełmiński)

Finanse w 2024 r.

Środki finansowe wydatkowane w Gminie Lisewo na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2024 roku 8 717 047,00

Dział i nazwa	855 Rodzina	852 Pomoc społeczna	853 Pozostałe zadania	854 Edukacja i opieka wychowawcza	851 Ochrona zdrowia	RAZEM
Kwota w zł	3 077 753,00	2 564 355,00	2 874 679,00	88 222,00	112 038,00	8 717 047,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CUS.

Baza lokalowa

CUS w Lisewie zlokalizowany jest w miejscu, w którym punkt obsługi interesanta jest dostępny dla osób niepełnosprawnych, jednak pomieszczenia przechodnie wiążą się z brakiem prywatności w kontakcie z klientem oraz trudnościami związanymi z ochroną danych osobowych. Istnieje też potrzeba zapewnienia dodatkowego pomieszczenia na archiwum zakładowe, gdyż okres przechowywania części dokumentacji wynosi nawet 25 lat.

Działania środowiskowe:

Centrum Usług Społecznych prowadziło też w III kwartale 2024 r. działania środowiskowe w formie warsztatów artystycznych dla mieszkańców Gminy Lisewo. Regularnie odbywały się zajęcia dla dzieci w placówkach oświaty na terenie gminy. W grudniu odbyło się także spotkanie Wigilijne dla osób samotnych.

VI.3. Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie

Podstawową opiekę medyczną mieszkańcom gminy zapewnia Gminny Ośrodek Zdrowia w Lisewie. Jednostka działa jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej od 1999 roku.

Ośrodek jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 18:00. Powierzchnia ośrodka wynosi niemalże 300 m². Składają się na nią: punkt rejestracyjny, przestronna poczekalnia, pomieszczenie socjalne, gabinet lekarski ogólny, gabinet ginekologiczny, gabinet stomatologiczny, gabinet pediatryczny oraz gabinet zabiegowy i szczepień. Budynek GOZ jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W 2024 r. w Ośrodku można był skorzystać z opieki lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej m.in. lekarza chorób wewnętrznych, internisty, pediatry, ginekologa. Usługi leczenia zamkniętego oraz specjalistyczne porady lekarskie dostępne były w Chełmnie i w Grudziądzu. Na terenie Gminy Lisewo funkcjonowały także 3 punkty apteczne.

W sąsiedztwie Gminnego Ośrodka Zdrowia znajduje się również gabinet rehabilitacyjny. Pacjenci mogli korzystać z usług rehabilitacyjnych od poniedziałku do piątku zarówno w godzinach porannych jak i popołudniowych.

W 2024 r. realizowano akcje krwiodawstwa (odbyły się one 4 razy) oraz badania mammograficzne.

Finanse w 2024 r.

Finanse GOZ w latach 2020-2024 (w złotych)					
Pozycja	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Przychody	1 623 923,96	1 842 758,65	1 756 519,57	2 226 322,75	2 151 976,17
Koszty	1 534 536,04	1 558 995,57	1 837 877,30	1 942 779,16	2 373 278,48
Zysk/strata	+89 387,92	+ 283 763,08	- 91 357,73	+ 283 543,59	- 221 302,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOZ.

W roku 2024 zmniejszyły się przychody o kwotę 74 346,58 zł w stosunku do roku 2023 a koszty wzrosły o kwotę 430 499,32 zł. W związku z powyższym w 2024 roku odnotowano stratę w wysokości 221 302,31 zł.

Źródło: fot. własna.

VI.4. Gminna Biblioteka Publiczna w Lisewie

Biblioteka jest samodzielną instytucją kultury o statusie biblioteki gminy wiejskiej. Organizatorem jest Gmina Lisewo. Biblioteka funkcjonuje w nowoczesnych pomieszczeniach o powierzchni ponad 200 m². W Bibliotece funkcjonuje duże pomieszczenie z księgozbiorem, czytelnia, kącik dziecka, wypożyczalnia wyposażona w komputery, kącik audiobookowy ze sprzętem do słuchania, pomieszczenia socjalne. Do dyspozycji jest również pomieszczenie Pracowni Orange.

W 2024 roku zatrudnione były tu 3 osoby tj. dwie bibliotekarki i księgowa. Ponadto zajęcia w bibliotece prowadziły osoby z zewnątrz instytucji. W 2024 r. zarejestrowanych było 782 użytkowników.

Usługi i korzystanie z biblioteki

- liczba odwiedzin fizycznych – 19 421,
- liczba wypożyczeń na zewnątrz – 17 518,
- liczba udostępnień na miejscu – 2 574,
- liczba zorganizowanych imprez – 24,
- liczba uczestników imprez - 612.

Zbiory biblioteczne

Biblioteka dysponuje bogatymi zbiorami, uzupełnianymi o najnowsze wydawnictwa:

- liczba zbiorów bibliotecznych – 33 661
- wpływy w ciągu roku – 313,
- ubytki w ciągu roku – 395,
- liczba tytułów czasopism – 7,
- liczba audiobooków – 449,
- pozycje wprowadzone do systemu na dzień 31.12.2024 r. – 10 400.

Finanse Biblioteki w 2024 r.

- dotacje od Organizatora – 426 579,11 zł,
- wynagrodzenia i świadczenia – 236 636,13 zł,
- zakupy zbiorów bibliotecznych – 9 679,38 zł,
- Prenumerata czasopism - 4 153,64 zł,
- zużycie materiałów – 2 023,07 zł,
- zakup usług obcych – 16 080,00 zł,
- pozostałe koszty i energia – 4 747,70 zł.

Źródło: fotografie własne GBP.

W Bibliotece jest organizowanych mnóstwo wydarzeń kulturalnych, w tym:

- ✓ Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy - w 2024 r. zebraliśmy aż 27 703,26 zł!,
- ✓ zajęcia w czasie ferii zimowych i wakacji letnich dla dzieci (zajęcia kreatywne, kulinarne, ognisko w parku, gry i zabawy planszowe, zajęcia rękodzielnicze, wyjazdy do kina w Grudziądzu i Chełmnie),

- ✓ Święto Niepodległości 11 listopada,
- ✓ cotygodniowe zajęcia kreatywne dla dzieci i dorosłych (tworzenie różnego rodzaju prac plastycznych, mas kreatywnych, origami, malowanie),
- ✓ organizacja spotkania autorskiego z p. Michałem Szalbierzem i p. Sławkiem Wiercholskim,
- ✓ organizacja warsztatów tematycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych (tworzenie kuferka wielkanocnego, aniołów, wianków świętojańskich itp.),
- ✓ współpraca z przedszkolem (organizacja zajęć kreatywnych),
- ✓ lekcje biblioteczne dla przedszkolaków i uczniów szkoły podstawowej,
- ✓ Wernisaż Fotografii Dariusza Grożyńskiego,
- ✓ Koncert Kolęd Zespołu „Lisewianie” w lisewskim kościele,
- ✓ Wakacje z biblioteką (cykl zajęć dla dzieci),
- ✓ Wyjazdy nad morze (Gdynia i Sopot),
- ✓ Impreza taneczna „Jordanki Disco”,
- ✓ Teatralne Wariacje nad Jeziorem Starogrodzkim,
- ✓ Współpraca z urzędem gminy przy organizacji Gminnego Dnia Seniora,
- ✓ Współorganizacja z Sołectwem Lisewo Gminnego Turnieju Piłki Siatkowej,
- ✓ Koncerty Toruńskiej orkiestry Symfonicznej dla dzieci, młodzieży i dorosłych - „Kujawy na ludowo”.
- ✓ Plenerowe Warsztaty z Książką.

Biblioteka samodzielnie i we współpracy z innymi podmiotami i osobami, prowadziła liczne zajęcia rozwijające umiejętności i integrujące lokalną społeczność, w tym: zajęcia z robotyki, plastyczne i kreatywne dla dzieci, zajęcia dla Cheerleaderek, projekt „Mała książka, wielki człowiek”, „Akcja ŻONKILE”, zajęcia rękodzielnicze dla dorosłych czy szukanie wielkanocnego zajączka. Przygotowywano także wyprawki dla małych czytelników. Realizowano patronat nad zespołem Lisewianie, którzy reprezentują naszą gminę na festiwalach i przeglądach piosenki senioralnej i ludowej. Przy Bibliotece działał Klub czytelniczy „Nienasyceni Książką”.

Biblioteka wraz z Gminą Lisewo jest organizatorem ogólnopolskiego festiwalu muzycznego - „Jaszczur Music Festival”, którego reaktywacja odbyła się 29 listopada 2024 r. Wydarzenie cieszyło się dużą frekwencją i zainteresowaniem. Impreza ta będzie kontynuowana w kolejnych latach.

Źródło: fotografie własne GBP.

VI.5. Szkoły

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lisewie

Obwód Zespołu obejmował miejscowości: Drzonowo, Chrusty, Krajęcín, Lipienek, Lisewo, Malankowo, Mgoszcz, Piątkowo, Pniewite i Strucfoń. W roku szkolnym 2023/2024 placówka liczyła 15 oddziałów, do których uczęszczało 266 uczniów (średnio w klasie było 18 uczniów). Uczniowie uczyli się od poniedziałku do piątku, od godziny 8:00 do 14:25. Świetlice szkolne funkcjonowały od godziny 7:00.

Do Gminnego Przedszkola w Lisewie w roku szkolnym 2023/2024 uczęszczało 99 dzieci, w tym 30 sześciolatków (+2 dzieci 7-letnich z odroczeniem obowiązku szkolnego). Pozostałe dzieci to 5, 4 i 3-latkowie. W przedszkolu funkcjonowało 5 oddziałów, w tym 2 oddziały przedszkolne sześciolatków, 1 oddział pięciolatków, 1 oddział 4-latków i 1 oddział 3-latków. Przedszkole otwarte było codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 6:45 do 16:15. Łącznie do ZS-P w Lisewie uczęszczało 364 uczniów i przedszkolaków.

W Zespole zatrudnionych było 39 nauczycieli w pełnym wymiarze i 2 nauczycieli w niepełnym wymiarze. W szkole uczyło: 21 nauczycieli dyplomowanych, 10 nauczycieli mianowanych, 9 nauczycieli kontraktowych (n-ciel początkujący) i 1 bez stopnia. W szkole zatrudnionych było także 24 pracowników administracji i obsługi (kucharze, administracja, sprzątaczkí, konserwatorzy, obsługa hali).

2. Szkoła Podstawowa im. Marii Skłodowskiej- Curie w Krusinie

Obwód Szkoły obejmował miejscowości: Bartlewo, Błachta, Kamlarki, Kornatowo, Krusin, Linowiec, Tytlewo i Wierzbowo. W roku szkolnym 2023/2024 do placówki uczęszczało 132 uczniów do klas I – VIII, co daje średnią 17 uczniów w klasie. Do oddziału przedszkolnego 4 – 6 latków uczęszczało 17 dzieci (w tym 5 sześciolatków, 7 pięciolatków i 5 czterolatków).

W roku szkolnym 2023/2024 w szkole zatrudnionych było 19 nauczycieli (w tym 6 na niepełnym etacie), 5 pracowników obsługi (w tym 1 zatrudniony poprzez Urząd Pracy w Chełmnie), 1 sekretarka oraz księgowa na 1/4 etatu.

3. Nagrody i wyróżnienia Wójta Gminy dla najlepszych uczniów

- **stypendia o charakterze motywującym:** są to stypendia wypłacane, co miesiąc od września do sierpnia dla uczniów szkół ponadpodstawowych, którzy uzyskali średnią ocen za poprzedni rok szkolny powyżej 4,75, lub za inne osiągnięcia.

W 2024 r. wpłynęło łącznie 35 wniosków i wszystkie zostały pozytywnie rozpatrzone.

Źródło: fot. własna.

4. Dowożenie uczniów

W 2024 r. uczniowie byli dowożeni do szkół w gminie w ramach publicznego transportu zbiorowego przez Firmę Transportowo-Usługową TRANS-TUR Jarosław Grzankowski Orzechowo. Z transportu mogli korzystać wszyscy uczniowie.

W roku szkolnym 2023/2024 z dowozu korzystało także 26 uczniów niepełnosprawnych (koszt tego dowozu to 133 197,60 zł).

Organizacja dowozu uczniów odbywała się następująco:

- ❖ samochodem ZAZ Drzonowo: 21 uczniów do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chełmnie,
- ❖ samochodem z firmy GRAWIT: 2 uczniów do Ośrodka Szkolno – Wychowawczego nr 2 w Bydgoszczy,
- ❖ 3 uczniów dowozili rodzice, którym wypłacono zwrot kosztów dojazdu.

5. Finansowanie zadań oświatowych

Rok	Wysokość subwencji oświatowej	Wysokość dotacji przedszkolnej oraz opłat z gmin i od rodziców	Razem subwencja i dotacje	Wynagrodzenia z pochodnymi	Środki własne dołożone do wynagrodzeń	Łączne wydatki na bieżące zadania oświatowe	Środki własne dołożone do bieżących zadań oświatowych
2020	4 979 205,00	251 311,30	5 230 516,30	6 333 382,80*	1 102 866,50	7 710 056,85	2 479 540,55
2021	5 075 402,00	367 243,28	5 442 645,00	6 947 288,21*	1 709 575,21	8 396 987,93	2 954 342,65
2022	5 050 330,00	181 561,04	5 231 891,04	6 541 640,95*	1 309,749,91	8 352 855,15	3 120 964,11
2023	5 376 872,00	161 861,14	5 538 733,14	6 875 217,59*	1 336 484,45	9 056 351,61	3 517 618,47
2024	7 135 865,00	393 335,74	7 529 200,74	8 925 276,11*	1 396 075,37	12 490 050,31	4 960 849,57

Źródło: opracowanie własne.

*Bez uwzględnienia wydatków osobowych niezaliczanych do wynagrodzeń (odprawy, ekwiwalenty).

W każdym roku Gmina Lisewo otrzymuje subwencję oświatową z budżetu państwa, dotację do przedszkola oraz inne dotacje (od innych gmin, na podręczniki, wyposażenie stołówek itp.) i wpłaty od rodziców. Niestety kwoty te nie wystarczają nawet na sfinansowanie wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach oświatowych.

W 2024 roku gmina dofinansowała bieżące funkcjonowanie szkół i przedszkoli ze środków własnych kwotą 4 960 849,57 zł, co stanowi 39,72% łącznych wydatków oświatowych (w 2020 r. 32,15%, w 2021 r. 35,18 %, w 2022 r. 37,36%, w 2023r. 38,84%).

Wydatki bieżące w dziale Oświata wyniosły 12 490 050,31 zł w tym:

- ❖ szkoły podstawowe: 10 080 166,11 zł,
- ❖ realizacja zadań wymagających specjalnej organizacji: 500 646,00 zł,
- ❖ doskonalenie zawodowe: 44 196,00 zł,
- ❖ wychowanie przedszkolne 1 678 587,33 zł, w tym:
 - Gminne Przedszkole w Lisewie: 1 435 843,21 zł,
 - oddziały przedszkolne w szkołach: 242 744,12 zł.

Otrzymana dotacja na przedszkola i na oddziały przedszkolne w szkołach oraz wpłaty rodziców wyniosły: 393 335,74 zł. Różnica 1 285 251,59 zł pokryta została z budżetu gminy.

**Uroczystość wręczenia aktu nadania stopnia awansu zawodowego
nauczyciela mianowanego**

W dniu 2 sierpnia 2024 r. w Sali Ślubów Urzędu Gminy w Lisewie Wójt Gminy Lisewo Bartosz Jaworski w obecności dyrektorów szkół Wiesławy Chojnickiej oraz Grzegorza Zalewskiego przyjął uroczyste ślubowanie w związku z nadaniem stopnia nauczyciela mianowanego.

Źródło: fot. własne.

VI.6. Zakład Aktywności Zawodowej w Drzonowie

W 2024 roku zatrudniał 16 osób personelu i 47 osób z niepełnosprawnością, w tym: 26 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i 21 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Finanse ZAZ Drzonowo w 2024 r.

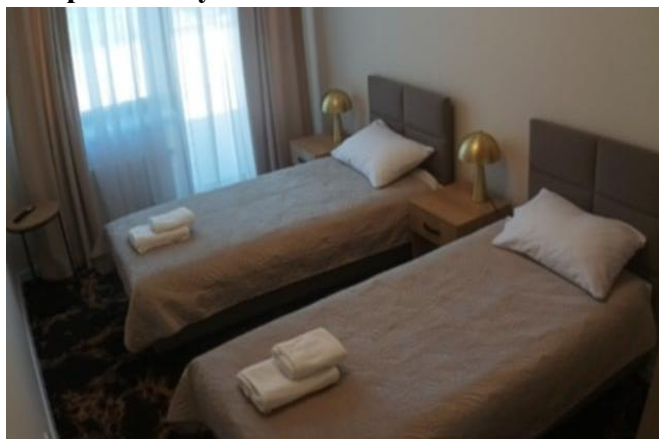
Funkcjonowanie ZAZ możliwe jest dzięki dofinansowaniu ze środków PFRON Województwa Kujawsko – Pomorskiego. Zgodnie z umową, organizator ZAZ (Gmina Lisewo) jest zobowiązana do pokrycia 10% kosztów funkcjonowania. Zakład ponadto aktywnie pozyskuje środki z SODiR i z budżetu województwa.

WPŁYWY		WYDATKI	
PFRON	2 262 041,00 zł	PFRON	2 262 041,00 zł
Organizator	538 465,00 zł (Chełmno – 420 000,00 zł)	Organizator	538 465,00 zł
SODiR	888 149,73 zł	SODiR	868 398,32 zł
Środki z budżetu województwa	300 667,00 zł	Środki z budżetu województwa	300 667,00 zł
Działalność gospodarcza	2 477,400,28 zł	Działalność gospodarcza netto	2 363 683,01 zł
ŁĄCZNIE	6 466 723,01 zł	ŁĄCZNIE	6 333 254,33 zł

Źródło: opracowanie własne ZAZ.

Zatrudnione osoby niepełnosprawne pochodziły z:

- Miasta Chełmno - 19 osób
- Gminy Chełmno - 2 osoby
- Lisewa - 9 osób
- Papowa Biskupiego - 5 osób
- Stolna - 5 osób
- Unisławia - 4 osoby
- Kijewa Królewskiego - 2 osoby
- Dąbrowy Chełmińskiej - 1 osoba

Źródło: fot. własna ZAZ.

Działalność gospodarcza

Działalność zakładu oparta jest na współpracy z firmami zewnętrznymi w zakresie produkcji i cięcia kartonu, usług w zakresie utrzymywania czystości wokół nieruchomości oraz świadczenia usług gastronomicznych, cateringowych i hotelarskich.

W roku 2024 przychody z działalności gospodarczej wyniosły brutto 2 756 169,98 zł, (netto 2 406 088,14) w tym:

- ❖ ZAZ Drzonowo: netto – 1 243 860,01, brutto – 1 489 303,35 zł,
- ❖ ZAZ Chełmno: netto – 1 162 228,13 zł, brutto 1 266 866,63 zł.

Modernizacja i remonty:

W 2024 roku do Zakładu Aktywności Zawodowej w Drzonowie zakupiono lampę na salę rehabilitacyjną, kocioł, wymiennik stojący, laptop i kosę spalinową.

Do ośrodka „Nad Jeziorem” w Chełmnie zakupiono tablet, parasol ogrodowy, drewniany zestaw ogrodowy (stół, 2 ławy i 2 fotele). Wykonano rekultywację plaży oraz nawieziono piasek. Z otrzymanych środków PFRON i budżetu województwa wykonano remonty pokoi i łazienek, do których zostały zakupione szafy, łóżka z materacami, szafki nocne, krzesła, lampki, lustra, fotele, kosze na śmieci, firany z zasłonami, telewizory, stojaki na papier toaletowy, narzuty na łóżko, koce, stoliki, kosze do łazienki, dozowniki na mydła i łóżko podwójne.

Natomiast ze środków ZFA zakupiono:

- pralkę, wózek kelnerski dwupółkowy,
- stół przyścienny z blokiem 3 szuflad,
- stół ze zlewem 2 – komorowym,
- szafkę wiszącą,
- blender wielofunkcyjno – przemysłowy,
- nożyce spalinowe, wiertarko – wkrętarke,
- remont 2 łazienek i 4 pokoi hotelowych.

Źródło: fotografie własne ZAZ.

15-lecie ZAZ Drzonowo

W dniu 21 marca 2024 r. ZAZ Drzonowo obchodził 15-lecie istnienia. Tego dnia otwarty został uroczystość po remoncie Ośrodek „Nad Jeziorem” w Chełmnie. Była to okazja do refleksji nad drogą jaką przeszliśmy i świętowania licznych sukcesów.

Źródło: fot. własne ZAZ.

VII. Pozostała działalność

VII.1. Ochrona środowiska

W zakresie ochrony środowiska obowiązuje Uchwała Nr XXXIII/223/2017 Rady Gminy Lisewo z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lisewo na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025. Ważnym dokumentem planistycznym jest także Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lisewo przyjęty w 2016 r. (więcej – w dziale nr IV dot. realizacji strategii i programów). Poniżej przedstawiono dane na temat obszarów, w których prowadzono działania.

❖ Odbiór i utylizacja wyrobów azbestowych z terenu Gminy Lisewo

W 2024 roku z terenu Gminy Lisewo zostało odebranych i zutylizowanych 89,81 Mg wyrobów azbestowych. Urząd Gminy w Lisewie uzyskał 70% dofinansowania z WFOŚiGW w kwocie 31 433,50 zł natomiast kwota 13 471,50 zł został pokryta z budżetu gminy. W efekcie zabrany został szkodliwy eternit z 24 gospodarstw domowych lub nieruchomości.

❖ Gospodarka odpadami

System gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Lisewo obejmuje zarówno nieruchomości zamieszkałe, jak i niezamieszkałe. Za zagospodarowanie i przetwarzanie odpadów komunalnych pochodzących z terenu gminy odpowiada Zakład Usług Miejskich „ZUM” Sp. z o.o. z siedzibą w Chełmnie. Część odpadów trafia również do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Osnowie.

Pozostałe frakcje odpadów, zebrane i odebrane od mieszkańców, zostały przekazane do wyspecjalizowanych instalacji:

- leki: Centrum Onkologii – Zakład Utylizacji Odpadów Medycznych,
- odpady biodegradowalne: Regionalna Instalacja do Przetwarzania Odpadów w Niedźwiedziu, PW TRANSROL Waldemar Polak, PW TRANSROL Waldemar Pawlak, BEST POLYMERS GROUP Sp. z o.o.,
- opony: Gumeko Sp. z o.o.,
- opakowania metalowe: PAPC Sp. z o.o.,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny: Elektrorecykling Sp. z o.o.

W 2024 roku z terenu Gminy Lisewo zebrano i odebrano odpady komunalne o łącznej masie 1 621,6039 Mg. Największy udział stanowiły odpady zmieszane – 49% ogólnej masy, jednak w porównaniu do roku 2023 ich ilość spadła. Drugą co do wielkości frakcją były odpady biodegradowalne – 23%.

W Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w 2024 roku zebrano łącznie 52,42 Mg odpadów, w tym:

- odpady wielkogabarytowe – 40,28 Mg,
- opony – 8,34 Mg,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne – 3,80 Mg.

Gmina Lisewo osiągnęła w 2024 roku poziom przygotowania odpadów komunalnych do ponownego użycia i recyklingu na poziomie 52,00%, co oznacza wzrost w porównaniu do roku poprzedniego. Poziom składowania odpadów komunalnych oraz odpadów powstałych w wyniku ich przetwarzania wyniósł 16% (niższy niż w 2023 r.), natomiast poziom

ograniczenia składowania masy odpadów ulegających biodegradacji (TR) wyniósł 0%. Do termicznego przekształcenia przekazano 0,1139 Mg odpadów.

Całkowity koszt funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniósł 2 059 888,85 zł.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. występowały:

- zaległości w wysokości 382 631,27 zł,
- nadpłaty w wysokości 22 453,37 zł.

Warto podkreślić, że utrzymanie równowagi między dochodami a wydatkami systemu w kolejnych latach może być trudne, głównie z powodu czynników niezależnych od gminy – w tym rosnących kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów. Wzrost cen paliw i energii elektrycznej, a także ograniczona dostępność instalacji do przetwarzania odpadów mają bezpośredni wpływ na te koszty.

Poprawa efektywności systemu wymaga również zmiany postaw mieszkańców wobec środowiska. Kluczowe znaczenie ma tu edukacja ekologiczna, której celem jest m.in. zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów, ich właściwa segregacja oraz promowanie kompostowania bioodpadów na posesjach. Na terenie gminy prowadzone są również kontrole dotyczące prawidłowości segregacji odpadów. Ich wyniki wskazują, że poziom selektywnej zbiórki jest wyraźnie wyższy w zabudowie jednorodzinnej niż w budynkach wielolokalowych.

❖ Kontrole zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na nieruchomościach położonych na terenie Gminy Lisewo

Gmina Lisewo realizuje dwa typy kontroli w zakresie ochrony środowiska: planowe oraz interwencyjne. Zgodnie z art. 6 ust. 5a i 5aa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Wójt Gminy Lisewo zobowiązany jest do przeprowadzania co najmniej raz na dwa lata kontroli w zakresie:

- 1) posiadania przez właścicieli nieruchomości umów z przedsiębiorstwem posiadającym stosowne zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków oraz na transport nieczystości ciekłych,
- 2) przedstawienia dowodów uiszczenia opłat za wykonane usługi.

W 2024 roku, na podstawie Zarządzenia Nr 62/2024 Wójta Gminy Lisewo z dnia 18 października 2024 r. w sprawie przeprowadzenia kontroli zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na nieruchomościach położonych na terenie Gminy Lisewo, został wprowadzony Plan kontroli nieruchomości. W ramach tego planu przeprowadzono kontrole na 150 nieruchomościach. Informacje o planowanych działaniach zostały opublikowane we wszystkich sołectwach Gminy Lisewo. Kontrola polegała na okazaniu przez właścicieli nieruchomości aktualnej umowy z firmą asenizacyjną oraz dokumentów potwierdzających uiszczenie opłat za świadczone usługi (rachunki, faktury VAT, potwierdzenia przelewów). Przedstawione dokumenty musiały potwierdzać regularność opróżniania zbiorników bezodpływowych, a ilość wywiezionych nieczystości ciekłych powinna być zgodna z ilością zużytej w tym samym okresie wody. Plan kontroli obowiązuje do końca III kwartału 2026 roku.

❖ Inne działania

W 2024 r. prowadzono działania związane z pielęgnacją terenów zielonych – regularnie dbano o istniejącą zieleń w parku oraz na terenach rekreacyjnych, a także tworzone nowe miejsca zielone. Wiele prac wykonywali samodzielnie mieszkańcy, często w ramach inicjatyw finansowanych z funduszu sołeckiego, takich jak wspólne nasadzenia roślin, porządkowanie skwerów czy zakładanie kwietników.

Na terenie całej gminy odbywały się także liczne akcje sprzątania przestrzeni publicznych, zorganizowane z okazji Światowego Dnia Ziemi oraz w ramach ogólnopolskiej inicjatywy „Operacja Czysta Rzeka”. Do akcji chętnie włączali się zarówno mieszkańcy, jak i lokalne organizacje oraz szkoły. Oprócz prac porządkowych i pielęgnacyjnych realizowano także działania edukacyjne – organizowano warsztaty i spotkania promujące właściwe gospodarowanie odpadami, selektywną zbiórkę oraz ochronę przyrody.

Niestety, mimo podejmowanych wysiłków, w Gminie Lisewo nadal borykamy się z powszechnym problemem zaśmiecania przestrzeni wspólnej oraz środowiska naturalnego. Z roku na rok podczas prowadzonych akcji odnotowuje się coraz większą ilość zbieranych odpadów. Szczególnie niepokojące są sytuacje, gdy już dzień po uprzątnięciu danego terenu – np. przydrożnych rowów – pojawiają się w nich nowe śmieci.

Źródło: fot. własne.

❖ **Realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Lisewo na 2024 r.**

Opieka nad zwierzętami bezdomnymi

W 2024 r. Gmina Lisewo wraz z instytucjami współpracującymi oraz mieszkańcami zajęła się 10 kotami i 26 psami bezdomnymi*. Najbardziej cisy fakt, że większość zwierząt znalazła nowe domy, a to dzięki pracy Centrum Opieki nad Zwierzętami w Grudziądzu oraz naszych lokalnych opiekunów.

Były niestety także przypadki psów, których mimo wysiłków lekarzy weterynarii i COZ'u nie udało się uratować.

Poza tym za pośrednictwem karmicieli opiekowano się kotami wolnożyjącymi we wsi Lisewo. Do azylu dla ptaków trafił też bocian oraz 2 małe sowy.

* w tym do COZ: 9 psów i 7 kotów.

Źródło: fot. własne.

Zapobieganie bezdomności zwierząt

W 2024 r. zaczipowano 33 zwierzęta oraz wykastrowano 40 zwierząt. Zabiegi odbywały się w Przychodni Weterynaryjnej Rudy Kot Anna Sargalska w Grudziądzu. Czipowanie pozwala psom powrócić do domu w przypadku ucieczki bądź zagubienia się. Dzięki temu gmina nie ponosi kosztów utrzymania w schronisku. Czip nie działa jak nawigacja. Umieszczony pod skórą transponder można odczytać specjalnym czytnikiem, który znajduje się w urzędzie gminy.

❖ **Koszty realizacji zadania**

W 2024 r. na realizację zadań związanych z ochroną zwierząt wydatkowano łącznie 86 140,37 zł, z czego na schronisko przeznaczono 67 158,79 zł, na kastrację, czipowanie oraz 14 850,00 zł, na usługi lekarsko weterynaryjne związane ze zdarzeniami drogowymi 360,00 zł, na opiekę nad kotami wolnożyjącymi 2 109,45 zł (w tym zakup karmy 1 894,45,zł. i środków na odrobaczenie 215,00 zł), inne usługi 1662,13 zł (utyliczacja zwłok zwierząt, przekazanie ptaków do ośrodków rehabilitacji).

Źródłem finansowania były środki własne tj. budżet Gminy Lisewo oraz dofinansowanie z Fundacji ZWIERZ (5 000,00 zł).

Koszty na realizację Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt w Gminie Lisewo w latach 2022 – 2024				
Rok	2022	2023	2024	Razem
Kwota	41 096,21 zł	66 153,67 zł	86 140,37 zł	193 390,25 zł

Źródło: dane własne na podstawie ewidencji.

VII.2. Ochotnicze Straże Pożarne

Na terenie Gminy Lisewo funkcjonuje 10 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, które podzielono na 3 kategorie:

- jednostki w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym: OSP Lisewo i OSP Lipienek,
- jednostki wspomagające: OSP Bartlewo, OSP Pniewite, OSP Strucfoń,
- jednostki honorowe OSP: Drzonowo, Krajęcín, Linowiec, Malankowo, Mgoszcz.

Liczba wyjazdów poszczególnych jednostek OSP w latach 2021 – 2024

Lp.	Jednostka OSP	Wyjazdy			
		2021	2022	2023	2024
1.	Lisewo	108	120	70	85
2.	Lipienek	72	50	45	34
3.	Pniewite	14	8	9	8
4.	Strucfoń	2	8	5	4
5.	Bartlewo	22	22	9	15
Razem		218	208	138	146

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Państwowej Straży Pożarnej w Chełmnie.

W związku z różnorodnym zakresem działania strażacy są wzywani do niezwykle zróżnicowanych zdarzeń. Co ważne, większość interwencji strażacy przeprowadzają samodzielnie tzn. bez konieczności dysponowania na teren naszej gminy funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej w Chełmnie.

W 2024 r. drhowie z Gminy Lisewo przechodzili szkolenia podstawowe, szkolenie dowódców, KPP i BHP. Łączne wydatki poniesione w 2024 roku z budżetu gminy na utrzymanie jednostek wyniosły 280 504,53 zł. W tej kwocie są także środki z funduszy sołeckich w wysokości: 28 183,96 zł. Dzięki nim zakupiono m.in. ubrania strażackie, materiały remontowe do remiz strażackich, czy kompresor powietrza.

Gmina Lisewo w 2024 r. przekazała dotację celową w kwocie 10 000,00 zł dla OSP Lipienek na zakup sprzętu do ratownictwa drogowego. Ponadto jednostki: OSP Bartlewo, OSP Strucfoń i OSP Lipienek otrzymały od Starosty Powiatu Chełmińskiego dotację na zakup wyposażenia na łączną kwotę 10 000,00 zł.

W 2024 r. gospodarzem Zjazdu Weteranów Pożarnictwa Powiatu Chełmińskiego była Gmina Stolno. W Zjeździe wzięli udział zasłużeni drhowie seniorzy, którzy przez wiele lat aktywnie uczestniczyli w działalności ochotniczych straży pożarnych z naszej gminy. Nasi weterani stanowili większość wszystkich uczestników. W ocenie zgromadzonych spotkanie było doskonałym czasem na rozmowy, wspomnienia i wymianę doświadczeń.

Źródło: fot. Urząd Gminy Stolno.

Rok 2024 r. był wyjątkowy dla strażaków z OSP Malankowo, którzy obchodzili jubileusz 100-lecia istnienia jednostki. To także ważny rok dla OSP w Krajęcinie, którzy obchodzili swoje 70-lecie. Na zorganizowane uroczystości przybyli liczni zaproszeni goście, delegacje, przedstawiciele instytucji i stowarzyszeń, a także mieszkańcy. OSP Lisewo zorganizowało zbiórkę charytatywną dla swojego druha Dawida, który zмага się z ciężką chorobą.

100-lecie OSP Malankowo

Źródło: fot. OSP Malankowo

70-lecie OSP Krajęcina

Źródło: fot. OSP Krajęcina

II Halowe Mistrzostwa MDP Powiatu Chełmińskiego – Lisewo, 03.02.2024 r.

Autor: Kamil Stępniewski.

Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze Lisewo, 16.06.2024 r.

Źródło: fot. OSP Krajęcina.

Źródło: fot. KP PSP w Chełmnice

Źródło: fot. OSP Lisewo.

Źródło: fot. własna.

Strażacy wkładają dużo pracy w aktywizację środowisk wiejskich w sołectwach, włączają się w działania edukacyjne, profilaktyczne i prozdrowotne. Druhowie chętnie zabezpieczają wszelkie uroczystości na terenie gminy, a ich poczty sztandarowe uświetniają wiele uroczystości lokalnych. W akcji powodziowej na południu Polski uczestniczyli członkowie OSP w Krajęcinie, którzy z zaangażowaniem pomagali poszkodowanym przez żywioł mieszkańcom miejscowości Bodzanów w gminie Głuchołazy.

Źródło: fot. OSP Krajęcina

Dnia 7 marca 2024 r. na zamku w Golubiu Dobrzyniu uczeń Szkoły Podstawowej w Krusinie Łukasz Nowakowski odebrał nagrodę w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Zapobiegajmy Pożarom” – etap wojewódzki. Łukasz zajął I miejsce w kategorii klas I-IV i jego praca awansowała na etap krajowy!

Autor: p. Gabriela Nowakowska.

VII.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Gmina Lisewo aktywizuje, zachęca do współpracy i wspomaga lokalne organizacje pozarządowe. Zasady, cele oraz formy współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2024 r. określał Program współpracy z organizacjami przyjęty Uchwałą Nr LXI/394/2023 Rady Gminy Lisewo z dnia 29 listopada 2023 roku.

W 2024 roku Gmina Lisewo ogłosiła otwarte konkursy ofert obejmujące zadania w następujących zakresach:

1. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w dyscyplinie piłka nożna – przyznano dotację na realizację zadania publicznego w wysokości 40 000,00 zł dla LKS Victoria Lisewo.

Źródło: profil Victorii Lisewo na Facebooku

2. Wybór operatora konkursu na mikrodotacje w ramach regrantingu na realizację zadania publicznego z zakresu działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnej Gminy Lisewo w 2024 roku – na operatora wybrano Stowarzyszenie Kuźnia Inicjatyw Lokalnych w Lisewie. Kwota wsparcia to 10 000,00 zł.

Źródło: profil Kuźni na Facebooku

W całej gminie funkcjonują 22 stowarzyszenia, (zwykle i rejestrowe, w tym 7 Kół Gospodyń Wiejskich), które prowadzą działalność w różnych obszarach. Poza wsparciem finansowym Gmina oferowała pomoc organizacjom w różnorodnym zakresie, m.in. użyczenie sal i pomieszczeń oraz wyposażenia należącego do gminy.

WSPÓŁPRACA ZE STOWARZYSZENIAMI – PRZYKŁADY

Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów w Lisewie

organizacja spotkań, m.in. spotkanie opłatkowe.

Źródło: fot. własne.

5 Wielopoziomowa Drużyna Harcerska w Lisewie

we współpracy z Urzędem Gminy w Lisewie oraz OSP Lisewo zorganizowała zbiórkę dla powodźnian w dniach 17-19 września 2024 r.

Źródło: profil 5 Wielopoziomowej Drużyny Harcerskiej w Lisewie na Facebooku.

Koła Gospodyń Wiejskich

W Gminie Lisewo funkcjonuje 8 Kół w następujących wsiach: Bartlewo, Kamlarki, Krusin, Linowiec, Lisewo, Malankowo, Mgoszcz i Tytlewo. Współpraca polegała na wzajemnym wspieraniu się w działaniach na rzecz społeczności lokalnej, tradycji i organizacji wydarzeń.

Źródło: profile KGW na Facebooku.

Kluby Seniora

W 2024 r. na terenie Gminy Lisewo działało 5 Klubów Seniora w: Błachcie, Lipienku, Lisewie, Pniewitem i w Tytlewie. Współpraca polegała na wspieraniu aktywności osób starszych i na tworzeniu warunków do integracji społecznej, rozwoju i poprawy jakości życia.

Źródło: fot. własne.

VII.4. Sport

Gmina Lisewo organizuje wydarzenia sportowe o różnorodnym charakterze zarówno we własnym zakresie, jak i we współpracy z lokalnymi stowarzyszeniami i grupami nieformalnymi. Wiele inicjatyw jest realizowanych przez sołectwa w ramach środków z funduszu sołectkiego i dofinansowań pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. W dziale kultura fizyczna i sport w 2024 r. ogółem wydatkowano 606 937,09 zł, co stanowi tj. 93,58 % planu (w tym 509 925,28 zł to środki na budowę boiska wielofunkcyjnego w Pniewitem).

❖ Koło wędkarskie

Na terenie Gminy Lisewo funkcjonuje Koło Wędkarskie PZW nr 66, które w 2024 r. zorganizowało zawody wędkarskie. Odbłyły się między innymi: Zawody z okazji Dnia Dziecka, Zawody Dzień/Noc, Zawody o Puchar Koła. Organizowana była również „Liga Feeder”. Ponadto wędkarze angażowali się w akcję sprzątania Jeziora Kornatowskiego oraz w zarybianie akwenu.

Źródło: profil Koła Wędkarskiego PZW nr 66 na Facebooku.

❖ Piłka nożna

Ludowy Klub Sportowy Victoria Lisewo został w 2024 r. realizatorem zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu w dyscyplinie piłka nożna. Klub prowadził drużynę seniorów, młodzików oraz orlików. Łącznie zrzeszał ponad 100 zawodników i zawodniczek. Drużyna seniorów swoje mecze rozgrywała w klasie A, grupa: Toruń. Natomiast młodzi zawodnicy brali udział w licznych turniejach oraz wydarzeniach sportowych, zdobywając wyróżnienia, nagrody indywidualne oraz drużynowe.

Dwóch trenerów Jakub Smolny i Radosław Gorał wzięli udział w całodniowej wizycie w akademii piłkarskiej ŁKS Łódź. Trenerzy realizowali kurs trenerski UEFA B, zdobywając doświadczenie i wiedzę, która ma się przyczynić do rozwoju poziomu szkolenia.

Źródło: LKS Victoria Lisewo.

❖ VII Lisewski Bieg Jaszczurczy

Bieg zorganizowano w dniu 1 czerwca 2024 r. Najlepszy czas w kategorii Open uzyskał Dawid Klaybor, który przekroczył linię mety z wynikiem 0:35:19, zaraz za nim metę przekroczyli Sławomir Staniszewski (0:36:33) oraz Filip Siwiak (0:36:46). Wśród kobiet najszybsza była Natalia Klaybor, która ukończyła bieg w 0:40:05, następnie Agata Malicka – Zacieniewska z czasem 0:41:55 oraz Dominika Wenderska – 0:45:24.

Wśród mieszkańców Gminy Lisewo najlepszym zawodnikiem był Szymon Marks z czasem 0:39:35, zaś najszybszą Lisewianką okazała się Marta Miraszewska z czasem 0:51:29. W tegorocznej edycji biegu po raz pierwszy wystartował zawodnik poruszający się na wózku inwalidzkim. Pan Piotr Gołębiowski pokonał pełną trasę w imponującym czasie 0:42:53, tym samym pokonał swój życiowy rekord o prawie 7 minut! Cieszymy się, że udało się tego dokonać właśnie u nas Pan Piotr kolejny raz udowadnia, że jego dokonania to Ekstremalne Wyczyny Niepełnosprawnego Sportowca.

Źródło: fot. Własna.

❖ Tenis stołowy

W Sołectwie Lipienek odbyły się 6. zawody w tenisie stołowym o "Puchar Sołtysa".

W kategorii U15 Puchar wywalczył Mikołaj Wiśniewski, drugi był Olek Muchewicz, trzeci Filip Wiśniewski. Wyróżnienie otrzymał Filip Kadaj. Wśród dorosłych bezkonkurencyjny był Robert Lewandowski, II miejsce zajął Sebastian Muchewicz, III Rafał Pudlewski.

Źródło: Profil Sołectwa Lipienek na portalu Facebook.

❖ Sport w szkołach

Sport odgrywa kluczową rolę w życiu dzieci i młodzieży, a jego obecność w szkołach jest niezwykle istotna dla wszechstronnego rozwoju uczniów. Wprowadzenie zajęć sportowych do programu nauczania przynosi liczne korzyści, nie tylko związane z kondycją fizyczną, ale także z psychologicznymi i społecznymi aspektami rozwoju młodego człowieka.

W 2024 roku w szkołach na terenie Gminy Lisewo zorganizowanych zostało wiele wydarzeń sportowych. Przykładem jest projekt sportowy „Mały Mistrz”, który był realizowany od października do grudnia przez uczniów klas 1-3 ZS-P w Lisewie. Zajęcia w klasach pierwszych prowadziła pani Elżbieta Janowska, w klasach 2 pani Bożena Mochol, a w klasach 3 pani Natalia Brzozowska. W ramach projektu szkoła otrzymała sprzęt sportowy, który będzie wykorzystywany na zajęciach wychowania fizycznego w klasach 1-3, a uczestnicy otrzymali koszulki z logo projektu.

Sport, to nie tylko wysiłek fizyczny, ale i również umysłowy. Dla miłośników gry w szachy i warcaby zostały zorganizowane turnieje.

Źródło: profil Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na portalu Facebook

Oprócz tradycyjnych zajęć sportowych odbywających się w murach szkolnych uczniowie mają możliwość do aktywnego spędzania czasu poza nimi. Przykładem tego są wyjazdy na lodowisko, czy inne obiekty sportowe.

Źródło: strona internetowa SP Krusin

Źródło: profil Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na portalu Facebook

Źródło: profil Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na portalu Facebook

❖ **Turniej Sołectw Piłki Siatkowej**

W 2024 roku w Lisewie odbył się "Turniej sołectw w siatkówkę plażową" o Puchar Wójta Gminy Lisewo zorganizowany przez Sołectwo Lisewo oraz Bibliotekę - Pracownię Kultury w Lisewie. W rozgrywkach udział wzięło 6 drużyn z następujących sołectw: Bartlewo, Kornatowo, Krajęcín, Lisewo, Mgoszcz i Pniewite. Po niezwykle zaciętych rozgrywkach, na podium znalazły się: 1. Pniewite , 2. Kornatowo, 3. Lisewo.

Źródło: fot. własna

VII.5. Wydarzenia kulturalne i społeczne

❖ 32 Finał WOŚP – 28.01.2024 r.

Pokaz ratownictwa lodowego w wykonaniu OSP Lisewo

Autor: Kamil Stępniewski.

❖ Dzień Soltysa

11 marca 2024 r. w Gminie Lisewo obchodzony był Ogólnopolski Dzień Soltysa. Uroczystość z tej okazji zorganizowano w Restauracji Nad Stawem w Lisewie.

Źródło: fot. własna.

❖ Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej – etap gminny.

Źródło: fot. własna.

Gminne eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom” odbyły się 4 kwietnia 2024 r. W turnieju wzięli udział uczniowie z lisewskich szkół w dwóch kategoriach I-IV oraz V-VIII.

❖ Zajęcia dla dzieci w świetlicach wiejskich

W czerwcu i lipcu 2024 r. w świetlicach wiejskich zorganizowane zostały zajęcia dla dzieci z terenu Gminy Lisewo. W ofercie gry i zabawy, zajęcia plastyczne i kulinarne oraz z wykorzystaniem okularów VR.

❖ 100 lat życia Pana Władysława Szpręglewskiego

W dniu 29 maja 2024 r. Wójt Gminy Bartosz Jaworski, Sekretarz Katarzyna Gostkowska oraz Kierownik USC w Lisewie Paulina Grązka w imieniu władz Gminy i jej mieszkańców złożyli najlepsze życzenia z okazji Jubileuszu 100 urodzin Panu Władysławowi Szpręglewskiemu z Lisewa.

Źródło: fot. własna.

❖ VII Gminny Dzień Seniora

30 sierpnia 2024 r. w parku za biblioteką w Lisewie odbył się VII Gminny Dzień Seniora. Dla seniorów przygotowano wiele konkursów, zabawę taneczną oraz pyszny poczęstunek i smaczne słodkości. Organizatorami wydarzenia byli: Gmina Lisewo oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Lisewie.

Źródło: fot. własna

❖ Dożynki Gminno - Parafialne w Lisewie

14 września 2024 r. na stadionie sportowym w Lisewie odbyło się Święto Plonów. Dożynki rozpoczęły się uroczystą Mszą Świętą w Kościele Parafialnym w Lisewie, podczas której poświęcono chleby, plony oraz wieńce dożynkowe. Świętowanie kontynuowano na boisku sportowym w Lisewie, gdzie po przejściu korowodu dożynkowego rozpoczęto część oficjalną i artystyczną.

Źródło: fot. własna.

❖ **Rocznica wybuchu II Wojny Światowej**

2 września 2024 r. na cmentarzu parafialnym w Lisewie odbyły się obchody 85 rocznicy wybuchu II Wojny Światowej. W uroczystości uczestniczyli zaproszeni goście, poczty sztandarowe, uczniowie szkół podstawowych oraz mieszkańcy gminy.

Źródło: fot. własna.

❖ **Jarmark Bożonarodzeniowy**

Jarmark odbył się 15 grudnia 2024 r. na hali sportowej w Lisewie. Była to doskonała okazja, by wspólnie poczuć magię świąt, podziwiać rękodzieło i świąteczne dekoracje, spróbować pysznych potraw oraz posłuchać kolęd. Dochód z Jarmarku został przeznaczony na wsparcie działań Rady Rodziców oraz potrzeby uczniów naszej szkoły.

❖ **Święto Niepodległości**

Uroczystości Święta Niepodległości obejmowały: Przemarsz z Białą - Czerwoną” Uroczystą Akademię, Prelekcję historyczną Pana Krzysztofa Sobczyka – Dyrektora ZSP w Lisewie, oraz występy artystyczne: 5 Wielopoziomowej Drużyny Harcerskiej im. F. Bielińskiego w Lisewie, zespołu „G-durki”, „Iskry” oraz zespołu „Lisewianie”.

Źródło: fot. własna

❖ **Noc DJ**

Impreza odbyła się 6 września 2024 r. na parkingu przy stadionie sportowym w Lisewie. Zagrali: Dj Sulik, Dj Cichy, Piotr Adamczyk. W trakcie wydarzenia prowadzona była kwesta przez strażaków OSP Lisewo na leczenie druha Dawida.

❖ Jaszczur Music Festiwal

29 listopada 2024r. nastąpiła reaktywacja „Jaszczur Music Festival”. Imprezę otwierali Bartosz Jaworski – Wójt Gminy Lisewo i Marzenna Szpręglewska – Dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Lisewie.

Źródło: fot. własne.

❖ Ogólnopolski Strażacki Konkurs Plastyczny

Konkurs o pod tytulem „Ziemia, woda, powietrze - strażacy na straży ochrony środowiska” odbył się w grudniu 2024 r. Jury oceniało prace w trzech kategoriach wiekowych. Łącznie wpłynęło 176 prac, z których najlepsze zakwalifikowały się do szczebla powiatowego.

Źródło: fot. własna.

❖ 10-lecie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Lisewie

Źródło: fot. własne.

❖ Zasłużony dla rolnictwa

W dniu 13 września br. w Chełmnie odbyła się uroczystość wręczenia odznak „Zasłużony dla Rolnictwa” przyznanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Z naszej Gminy odznakę „Zasłużony dla Rolnictwa” otrzymali: Pan Tomasz Kotwa i Pan Krzysztof Bąk.

Źródło: fot. własna.

❖ Tomasz Chmarzyński Sołtysem Roku!

9 lipca 2024 r. w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej odbyło się wręczenie nagród w 22. edycji konkursu „Sołtys Roku”. Laureatem Konkursu został Sołtys Lipienka w Gminie Lisewo – p. Tomasz Chmarzyński!

W uroczystości wziął udział Wójt Bartosz Jaworski, który podczas Konferencji wręczył Sołtysowi Chmarzyńskiemu *List gratulacyjny* od mieszkańców, władz Gminy Lisewo oraz pracowników Urzędu Gminy w Lisewie. Wójt życzył Sołtysowi także kolejnych lat owocnej pracy na rzecz rozwoju gminy i wsi Lipienek.

Źródło: Tomasz Ozdoba, Kancelaria Senatu.

❖ Dzień Edukacji Narodowej

Zarówno w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Lisewie jak i w Szkole Podstawowej w Krusinie w dniu 11 października 2024 r. odbyły się uroczyste akademie z okazji Dnia Edukacji Narodowej.

Źródło: fot. własne.

Z tej okazji Wójt Gminy Lisewo Bartosz Jaworski przyznał nagrody nauczycielom za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze oraz promocję gminy.

❖ Kamienne Gody w Gminie Lisewo

Państwo Wanda i Józef Ritter z miejscowości Kamlarki w 2024 r. obchodzili 70 rocznicę ślubu. W związku z tymi niezwykłymi, bo „Kamiennymi Godami” Wójt Gminy Lisewo Bartosz Jaworski, Sekretarz Gminy Katarzyna Gostkowska oraz Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego Paulina Grązka udali się z gratulacjami do Jubilatów.

Źródło: fot. własna.

VII.6. Zmiany w Urzędzie Gminy w Lisewie

W roku 2024, po 9 latach, w Gminie Lisewo doszło do zmiany na stanowisku Wójta Gminy. Pana Jakuba Kochowicza, na fotelu zastąpił Pan Bartosz Jaworski - były Radny Gminy i jednocześnie Z-ca Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej. Obecny wójt w wyborach samorządowych, które odbyły się dnia 7 kwietnia 2024 r. uzyskał 1173 głosów poparcia, co stanowi 52,48% wszystkich oddanych głosów.

Na koniec 2024 roku w Urzędzie Gminy w Lisewie pracowały łącznie 42 osoby, w tym: 25 pracowników administracji, 15 pracowników obsługi oraz 2 dziennych opiekunów. W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Chełmnie zatrudnionych było 16 osób do prac interwencyjnych i robót publicznych. Prace społeczno – użyteczne odbyło 6 osób, natomiast staż zawodowy 1 osoba.

W ubiegłym roku Urząd Gminy w Lisewie zorganizował praktyki dla uczniów szkół średnich z naszego powiatu. Umiejętności praktyczne zdobywali uczniowie Zespołu Szkół nr 2 im. Adama Mickiewicza w Chełmnie kształcący się w specjalnościach: technik ekonomista i informatyk.

W ramach konkursu na wolne stanowiska urzędnicze, do zespołu pracowników Urzędu Gminy w Lisewie dołączyli: p. Rafał Dobek, który został zatrudniony na stanowisko Kierownika Referatu Gospodarki i Inwestycji oraz p. Justyna Stylska – która dołączyła do Referatu Finansowego.

Do zespołu pracowników wróciła p. Joanna Grabowska, która pracuje na stanowisku ds. oświaty i promocji oraz pełni funkcję zastępcy Wójta Gminy Lisewo.

Troje pracowników zakończyło pracę w Urzędzie Gminy w Lisewie.

Na zasłużoną emeryturę odeszła p. Teresa Dulka, która pracowała z nami od 2005 roku na stanowisku pracownik obsługi. Naszej szczęśliwej emerytce złożyliśmy najserdeczniejsze podziękowania za długoletnią pracę zawodową, wzorową współpracę, uśmiech i zaangażowanie. Życzyliśmy też wszelkiej pomyślności, zdrowia i szczęścia rodzinnego.

W wyniku aktualizacji Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Lisewie, wykaz referatów i samodzielnych stanowisk przedstawiał się następująco:

1. Wójt Gminy Lisewo - Bartosz Jaworski.
2. Zastępca Wójta Gminy Lisewo – Joanna Grabowska.
3. Sekretarz Gminy Lisewo – Kierownik Referatu Organizacyjnego - podlegają:
 - stanowisko ds. kadr i sekretariatu,
 - stanowisko ds. kultury sportu i zdrowia,
 - samodzielny referent,
 - pracownik obsługi (sprzątaczką),
 - pracownik obsługi (goniec).
4. Skarbnik Gminy Lisewo – Kierownik Referatu Finansowego – podlegają:
 - stanowisko ds. obsługi finansowo – księgowej,
 - stanowisko ds. wymiaru podatków,
 - stanowisko ds. poboru zobowiązań pieniężnych,
 - stanowisko ds. obsługi finansowej urzędu i rozliczeń pracowniczych.
5. Referat Gospodarki i Inwestycji - Kierownik.
 - stanowisko ds. zagospodarowania przestrzennego i infrastruktury,
 - stanowisko ds. zamówień publicznych i planowania,
 - stanowisko ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i organizacji pozarządowych,
 - stanowisko ds. gospodarki odpadami i ochrony środowiska,
 - pracownicy obsługi (robotnik gospodarczy).
6. Urząd Stanu Cywilnego – Kierownik – podlega:
 - stanowisko ds. ewidencji ludności i współpracy z jednostkami pomocniczymi.
7. Samodzielne stanowiska to:
 - stanowisko ds. oświaty i promocji,
 - stanowisko ds. obsługi Rady Gminy i gospodarki nieruchomościami,
 - stanowisko ds. obronności i zarządzania kryzysowego,
 - informatyk,
 - Zespół ds. Ochrony Danych Osobowych,
 - Zespół ds. Ochrony Informacji Niejawnych.

Podsumowanie

Droży Państwo,

Rok 2024 był dla Gminy Lisewo okresem przejściowym. Zmiana władzy to zawsze wyzwanie dla lokalnych struktur samorządowych, ponieważ niezależnie od okoliczności muszą one zapewnić ciągłość działania i zachować sprawne funkcjonowanie. Moim zadaniem było przeprowadzenie tego procesu w sposób płynny oraz uporządkowany. Po ponad roku od zaprzysiężenia jestem przekonany, że udało się to zrobić bez zakłócenia wysokiego poziomu usług świadczonych przez administrację społeczności lokalnej.

Lektura *Raportu* (...) potwierdza, że nowe władze gminy od samego początku wzięły się mocno do pracy. W poprzednim dokumencie sygnalizowałem Państwu, że sytuacja budżetowa jest trudna i kontynuacja kilku nierozpoczętych przedsięwzięć wymaga ich przeglądu. Teraz mogę powiedzieć, że dokonaliśmy przemyślanej rewizji i w ślad za tym rozsądnej aktualizacji planów inwestycyjnych. Analiza ta pozwoliła na lepsze ukierunkowanie przyszłych działań i optymalizację posiadanych już środków pochodzących choćby z Rządowego Funduszu Polski Ład.

Naszym priorytetem było utrzymanie kluczowych zadań przy jednoczesnym zapewnieniu stabilności finansów publicznych. Dostosowaliśmy więc projekty do zmieniających się potrzeb mieszkańców i aktualnej sytuacji finansowej gminy. Było to możliwe dzięki zaangażowaniu urzędników oraz radnych, którym z tego miejsca pragnę bardzo podziękować.

Podziękowania należą się także wszystkim, którzy w ubiegłym roku włączali się w działania na rzecz naszej Małej Ojczyzny. Mam tu na myśli zarówno kierownictwo, pracowników, radnych, sołtysów, członków rad sołeckich, jak i społeczników. Dziękuję wszystkim organizacjom pozarządowym, grupom nieformalnym, sportowcom, ludziom kultury oraz przedsiębiorcom i przyjezdnym odwiedzającym naszą gminę. Wasza aktywność od lat utrzymuje się na wysokim poziomie i jest to dla mnie powodem do ogromnej dumy.

Szanowni Czytelnicy, należy zauważyć, że rzeczywistość zmienia się dynamicznie i jest często nieprzewidywalna. Nie omijają nas problemy oraz trudności wynikające z uwarunkowań lokalnych, krajowych, czy globalnych. Zmagamy się choćby z pogorszeniem struktury demograficznej, która ma ogromny wpływ na płynący do gminy strumień środków publicznych i podatków. Borykamy się również z wysokimi wydatkami bieżącymi - szczególnie w pomocy społecznej i w oświacie. Odnotowujemy ponad to rosnące koszty utrzymania, a także modernizacji istniejącej infrastruktury. Nie mniej zapewniam Państwa, że jestem świadomy tych wyzwań i nie boję się podejmowania trudnych decyzji, aby im sprostać. Nie unikniemy w przyszłości komplikacji, ale wierzę, że zmierzmy się z nimi razem.

Podsumowując, miniony rok należy ocenić pozytywnie zarówno pod względem tego, czego wspólnie dokonaliśmy, jak i tego, czego udało się uniknąć. Mimo zmian na wielu stanowiskach zachowaliśmy ciągłość pracy i kontynuowaliśmy ważne zamierzenia inwestycyjne. Niezmiennie cieszy mnie rozszerzenie oferty kulturalnej. Mocno stawiamy też na sport żywiąc nadzieję, iż będzie on fundamentem rozwoju dzieci i młodzieży oraz wzmocni lokalną tożsamość.

Szanowni radni i mieszkańcy! Jak wskazałem we wstępie, *Raport (...)* powinien być dla nas punktem wyjścia do dyskusji o przyszłości. Dlatego na koniec ponownie zachęcam Państwa do wzięcia udziału w debacie na czerwcowej Sesji Rady Gminy Lisewo.

Z poważaniem,

Wójt Gminy Lisewo

Bartosz Jaworski

Lisewo, dnia 30 maja 2025 r.

Opracowanie: Urząd Gminy w Lisewie
Nadzór merytoryczny: Monika Maćkowska
Okladka: Karolina Rydzińska
Autorka zdjęcia na okładce: Karolina Rydzińska

Zdjęcia: archiwum własne Gminy Lisewo lub udostępnione za zgodą
(wówczas informacja każdorazowo pod zdjęciem).

Opracowano w oparciu o materiały źródłowe referatów Urzędu Gminy w Lisewie,
gminnych jednostek organizacyjnych, GUS, portalu www.polskawliczbach.pl
i innych instytucji oraz organizacji.

*Raport o stanie Gminy Lisewo za rok 2024 zawiera dane według stanu
na dzień 31 grudnia 2024 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.*

Źródło: fot. własna.

Przy publikacji danych z niniejszego opracowania prosimy o podanie źródła.

Elektroniczna wersja dokumentu znajduje się na stronach internetowych:

www.bip.lisewo.com oraz **www.lisewo.com**